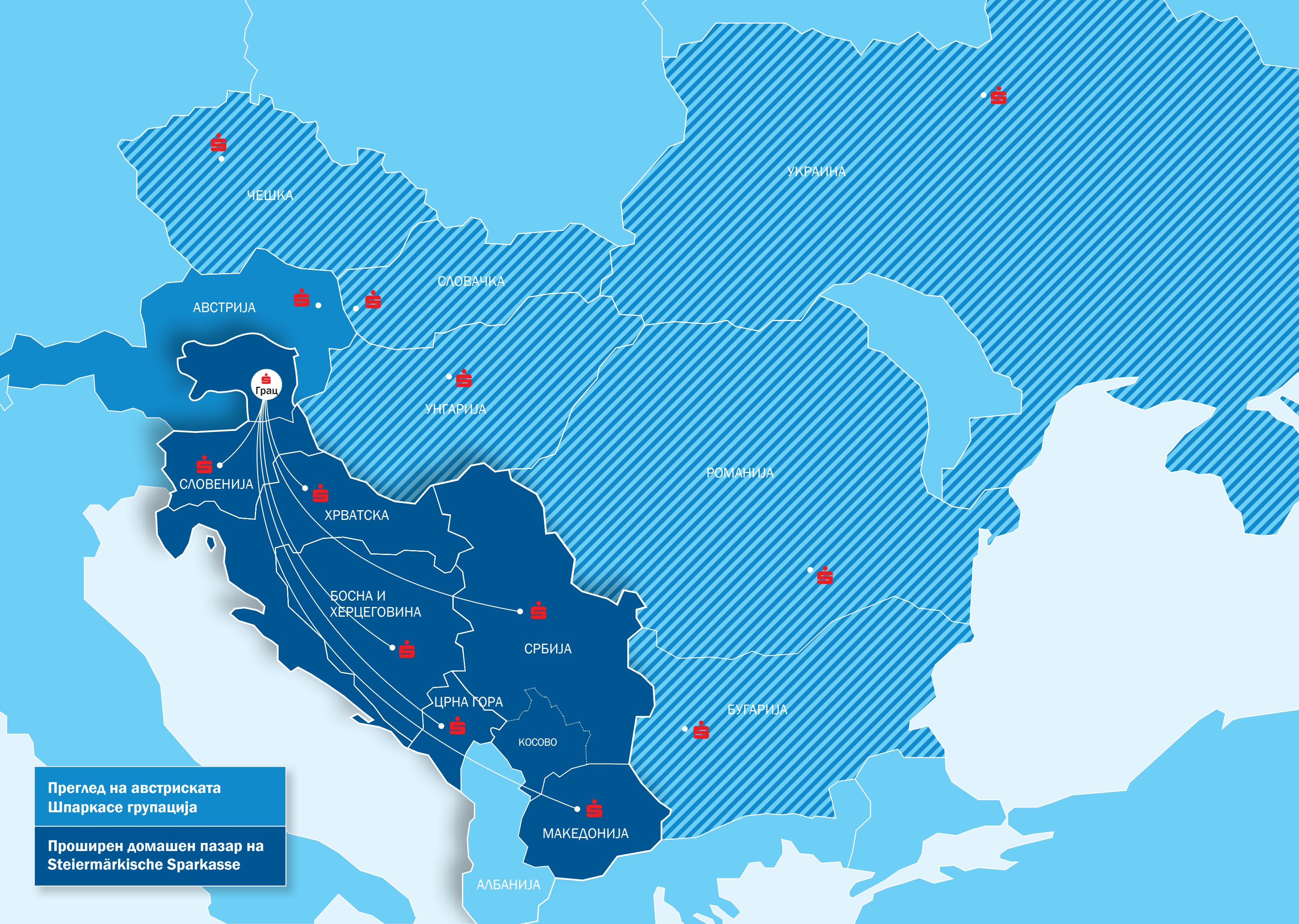

Годишен извештај 2012

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

Преглед на австриската
Шпаркасе групација

Проширен домашен пазар на
Steiermärkische Sparkasse

СОДРЖИНА

Обраќање на Претседателот на Управниот одбор	6
Општи податоци за Банката	10
Профил на Банката	11
Деловни активности.....	14
1. Цели и опкружување	14
2. Финансиски перформанси	15
3. Управување со ризици	18
4. Корпоративно банкарство	20
5. Работа со физички лица	21
6. Управување со ликвидност и пласмани во хартии од вредност	22
7. Процесирање	22
8. Информациона технологија	23
9. Маркетинг и комуникации	24
10. Корпоративна општествена одговорност	26
11. Човечки ресурси	28
12. Внатрешна ревизија	29
13. Спечување перење пари и финансирање тероризам	30
14. Контрола и усогласеност со прописи	30
15. Корпоративно управување	31
Деловна политика и развоен план на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје за 2013 година	36
А. Макроекономски проекции за 2013 год	36
Б. Цели и задачи на деловната политика за 2013 година	37
Програма на мерки и активности за остварување на стратешките определби на деловната политика за 2013 година.....	38
1. Ликвидност	38
2. Корпоративна стратегија и работење со правни лица	40
3. Работа со население и управување со деловна мрежа	41
4. Управување со ризици и наплата	42
5. Политика на цени и управување со Актива и Пасива	43
6. Човечки ресурси	44
7. Маркетинг и комуникации	45
8. Управување со имот и контрола на трошоци.....	46
9. Усогласеност со прописи	46
10. Спечување перење пари и финансирање тероризам	47
11. Внатрешна ревизија	47
В. Квантифицирање на финансиските цели на Банката	51
Финансиски извештаи на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје за 2012 година	58
Извештај на независните ревизори	58
Биланс на успех	59
Извештај за сеопфатна добивка	60
Биланс на состојба	61
Извештај за промените во капиталот и резервите	62
Извештај за паричниот тек	64
Општи информации	68
1. Организациона шема	68
2. Контакти	69
3. Локации на експозитури	70
4. Локации на банкомати	72
5. Кореспондентски банки	73
6. Локации во Југоисточна Европа	74

Обраќање на Претседателот на Управниот одбор

Г-ѓа Александра Радиќ
Претседател на Управниот одбор

Според анализата на економскиот развој на земјите од балканскиот регион во последните десет години и повеќето години наназад, може да се заклучи дека финансискиот сектор, пред сè, банкарската индустрија имаше улога на еден од најважните двигатели на развојот на претпријатијата и на сите друштва. Силната конкуренција помеѓу поголем број на играчи, но и спојот на различните бизнис модели од цела Европа, за многу кратко време доведе до тоа да квалитетот на банкарските производи и услугите се подигне на многу високо ниво. Без разлика колку клиентите се задоволни или незадоволни од цената на тие производи и услуги, пристапот до финансиските средства, адекватната структура на финансирањето, барањата и очекувањата на банките, придонесоа за севкупен пораст на степенот на финансиска писменост кај претпријатијата и населението, но и повратни барања од клиентите во нивниот однос со банкарскиот сектор. На тој начин, се воспостави позитивна спирала со која се стимулира конкурентноста, ефикасноста и економски развој на сите претпријатија во целина.

Во 2012 година Шпаркасе Банка Македонија се посвети на зајакнување на сопствените капацитети и подобрување на квалитетот на портфолиото. Годинава, иако важеше за една од потешките години од аспект на економски раст и воопшто неповолни услови на финансиските пазари ширум Европа, по направената прелиминарна билансна состојба, Банката ја заврши со позитивен финансиски резултат.

Главни причини за подобриот финансиски резултат пред сè беше намерата на менаџментот да го стави акцентот на продажбата и квалитативна измена на структурата на кредитното портфолио. За подобрената профитабилност на

Банката важни беа и огромните напори во сегментот на наплатата каде се постигнаа одлични резултати, речиси двојно поголеми приходи од сомнителна камата во однос на 2011 година.

Како резултат на трансформацијата, консолидацијата и стабилизацијата на Банката во 2012 година, единствената и јасна стратегија беше да се фокусираме на квалитетот во работењето што резултираше во:

- нова организациона структура и нова систематизација на работата;
- создавање на инфраструктура за одржлив и добар раст;
- стабилизација на базичното функционирање на банкарскиот систем, стекнување на внатрешна независност и дефинирање на новата ИТ стратегија.

Нашата стратешка определба е да бидеме силен партнер не само за нашите клиенти, туку и за заедниците каде што делуваме и работиме: понуда на атрактивни и издржливи решенија за финансиските потреби на нашите клиенти и етаблирање на Шпаркасе Банка Македонија како Банка од доверба и најпочитувана финансиска институција во Македонија.

Во остварување на клучните стратешки приоритети ја имаме поддршката на нашата матична банка која преку обезбедување на доволна количина на извори на финансирање го следи растот на нашата банка. Зацртаните клучни стратешки приоритети се очекува да се постигнат со реализација на следните нефинансиски цели:

- **Профитабилен раст** – постигнување на висока и одржлива профитабилност преку зголемување на пазарниот удел;
- **Банка „top of mind“** – преку изразена перцепција за брендот и понатамошна негова промоција;
- **Оптимизација на дистрибутивната мрежа** – оптимизирање и реорганизација на дистрибутивната мрежа, зголемување на бројот на банкомати и ПОС терминали;
- **Активен однос со клиентите** – односот, услугата и понудата се клучни инструменти во придобивањето на лојалноста на клиентите и зголемување на клиентската база;
- **Зголемување на ефикасноста** – преку достигнување на вистинскиот баланс помеѓу посакуваниот раст и ефикасноста.

Управен одбор на Банката: Драган Илиевски, Александра Радиќ и Саша Боко

Во 2012 година, покрај воведувањето на новите стандарди во однос на критериумите на кредитирање направивме значаен напредок и во однос на стабилизацијата и консолидацијата на нашиот информатички систем, како и воведоме модифицирана организациона структура и нова систематизација на работните места.

Имаме големата одговорност да изградиме имиџ на компанија која остварува одлични деловни резултати, притоа негувајќи ја корпоративната култура, односите вработен со вработен, деловните партнери и клиентите, со акцент на општествено

одговорно однесување кон заедницата во која живееме и опкружувањето во кое работиме. Во Македонија сакаме да бидеме препознатливи како омилен работодавач и нашите вработени да бидат горди што работат во Шпаркасе Банка.

Со почит,

Александра Радиќ, МБА
Претседател на Управен одбор

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА

Профил на Банката

Традицијата, сигурноста и довербата како дел од Шпаркасе Банка Македонија, се дел и од Вашето секојдневие, Вашиот успех и сигурност. Тие ни даваат за право да бидеме сигурни во иднината со Вас и во остварувањето на ефикасно и современо банкарство.

Во 2012 година Банката се посвети на зајакнување на сопствените капацитети и подобрување на квалитетот на портфолиото. Иако годината важеше за една од потешките од аспект на економски раст и воопшто неповолни услови на финансиските пазари ширум Европа, според резултатите, Банката ја заврши со позитивен финансиски резултат.

Според износот на вкупната актива, Банката е рангирана на второто место во рангот на средни банки во Македонија, додека на ниво на вкупниот банкарски сектор се наоѓа на 6-тото место, со пазарен удел од 4,7%. Според вкупниот капитал, Банката се наоѓа на 5-то место во банкарскиот сектор со пазарен удел од 5,1%.

Брендот Шпаркасе е симбол за сигурност, доверба и стабилен развој од речиси 2 века. Традицијата на доверба започната во Грац, Австрија, сега е присутна и кај нас во Македонија.

Петтата година од трансформацијата, Шпаркасе Банка Македонија ќе ја дочека со **124.700** клиенти, со **29** експозитури и со **297** вработени.

„Во секоја врска најважни се луѓето!“

Во фокусот на нашето работење се потребите на клиентите и како истите да бидат најдобро опслужени. Во таа насока ги креираме нашите услуги, притоа раководејќи се од современите европски текови, искуствата и know-how на Групацијата, потврдувајќи ја улогата на предводник во новите идеи и иновативни решенија во финансирањето и платниот промет.

Шпаркасе Банка Македонија може да се пофали со континуиран пораст на сите производи во последната година, како што се депозитите и кредитните пласмани. За поддршка на населението, Банката нуди производи со поволни услови за реализација на вашите семејни потреби и желби, преку кредитирањето на автомобили, оплодување на своите заштеди со атрактивни каматни стапки, купување на станбен или деловен простор, производи кои се во голема мера конкурентни на пазарот.

Партнерство со малите и средни претпријатија

Успешната и долгорочна соработка со малите и средни претпријатија се доказ и резултат на взаемната доверба и врвните експертски совети по прашањата од областа на финансирањето и проценките.

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје членка на Штаермеркише Шпаркасе и Ерсте Групацијата, една од најсилните групации во Европа, со:

- **188** годишна традиција на доверба и сигурност;
- **Билансна вредност од 14,6** милијарди евра;
- **Најголема Банка во Штаерска и најголема кредитна институција на југот на Австрија;**
- **504** филијали и регионални центри;
- **6.250** вработени;
- **2,3** милиони клиенти.

Банката врши усогласување на кредитните продукти кои се нудат во целата наша Групација со цел обезбедување на што подобри кредитни продукти и услови за кредитирање на своите клиенти. Се планираат нови кредитни продукти по поволни услови за инвестициско финансирање, проектно финансирање и „трејд“ финансирање.

Како главни продукти би биле инвестиционите кредити за развој, обезбедување на поддршка на стопанствениците од преработувачката индустрија и трговијата, за зголемување на енергетската ефикасност. Застапено беше и финансирање на помали инфраструктурни проекти во земјата. Во таа насока Банката нуди, покрај постоечките и нови продукти, со поволни услови за финансирање, скратување на времето на одобрување на кредитните барања.

Поддржувач на општествениот развој

Да се биде успешна банка, не значи само да се има висок капитал, голем број клиенти и иновативни производи. Тоа подразбира пред сè свесност за сопствената одговорност и влијание врз општествената заедница во која нашата Банка делува, како и чувство за потребите на истата. Оттука, Банката е постојано вклучена во општествениот развој и поддршката на сопствени проекти од областа на културата, спортот, образованието, науката и заштитата на животната средина.

Стратегија

Нашата долгорочна стратегија и мисија е да бидеме партнер од доверба кон нашите клиенти, а преку тоа да ги максимизираме вредностите на сите клучни заинтересирани страни обезбедувајќи им на клиентите најдобри финансиски решенија кои ќе ги задоволат нивните потреби. Наши заинтересирани страни се акционерите, коминтентите, вработените и локалните заедници.

ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

1. Цели и опкружување

Во време на продолжена светска економска криза, која сама по себе остави ефект и врз домашната економска состојба, во Република Македонија беше обезбедена макроекономска стабилност со помали последици во однос на другите држави. Слабото закрепнување во еврозоната беше причина за понизок економски раст на домашната економија. Растот на увозните цени, пред сè на цените на нафтата и храната, делуваше врз нивото на цените во домашната економија, што во третиот квартал доведе до засилување на стапката на инфлација над проекциите на НБРМ.

И покрај рецесијата во Европската Унија, Република Македонија успеа да остане во групата ниско задолжени земји. Макроекономската стабилност се темелеше врз стабилниот курс на денарот во однос на еврото, високите девизни резерви и врз стабилниот банкарски систем. Високото ниво на девизни резерви и постојаното зголемување на заштедите во домашна валута ни говорат за стабилноста на курсот на денарот, што беше и приоритетна задача на монетарната власт.

2013-та година се очекува да биде година исполнета со многу предизвици. Имено, во првата половина на годината рецесијата во Европската Унија, нашиот најголем трговски партнер, ќе продолжи, додека во втората половина се очекува почеток на закрепнување на европската економија. Како резултат на новите производствени капацитети и на тие чија изградба е во тек, како и на веќе најавените јавни инфраструктурни инвестиции во 2012 година, очекувањата за раст на македонската економија се пооптимистички. Истите се поткрепени со рамнотежата што превладува во платниот биланс, банкарскиот сектор и во јавните финансии,

со рекордно високото ниво на девизни резерви, значителниот прилив на девизи во наредната година и со продолжувањето на трендот на доверба во домашната валута.

Според проекциите на НБРМ, ваквиот амбиент би делувал стимулативно и врз склоноста за преземање ризици на домашните инвеститори, што заедно со очекуваниот импулс од јавните и странските инвестиции би довел до засилување на инвестицискиот циклус и негова стабилност. Закрепнувањето на корпоративниот сектор и подоброто опкружување ќе имаат позитивни преносни ефекти врз пазарот на труд и врз довербата на потрошувачите, што ќе доведе и до зголемување на потрошувачката. При вакви претпоставки, во 2013 година се очекува раст на БДП од 2,2%.

Монетарната власт во 2012 година донесе неколку мерки за подобрување на амбиентот за кредитна активност. Една од мерките беше и ослободување од обврската за задолжителна резерва за износот пласиран на нето-извозниците и производителите на струја. Сепак, и намалувањето на основната каматна стапка не поттикна кредитен раст. Трендот на умерено кредитирање на банките продолжи и во 2012 година.

Банките се повнимателни во оценката на ризикот за сопствените пласмани во реалниот сектор. Причината за тоа е големата неизвесност во врска со натамошниот развој на должничката криза и со темпото на закрепнување на европската економија. Втора многу значајна причина е процесот на приспособување кон новите стандарди за управување со ризиците.

2. Финансиски перформанси

2.1 Извештај за сеопфатниот приход на периодот

Шпаркасе банка Македонија АД Скопје во 2012 година работеше во насока на остварување на своите цели согласно *Стратешкиот план на Банката за 2013-2017 година*. Меѓу приоритетните цели за 2012 година беа одржувањето висока ликвидносна позиција, обезбедувањето стабилни долгорочни извори на финансирање, поквалитетната услуга за клиентите, подобрувањето на ефикасноста на работењето и приспособувањето на стандардите на Групацијата Steiermärkische Bank und Sparkassen AG.

Макроекономските услови налагаа поконзервативен пристап кон резервирањето на кредитното портфолио, како дел од стратешката определба на Банката за стабилност и сигурност.

Во 2012 година, Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје (во понатамошниот текст Банката) ги оствари следниве резултати од своето работење во анализираниот период:

Приходи од камати	2012	2011	% промена
Нефинансиски друштва	586,3	600,8	-2,40%
Држава	124,7	85,4	46,05%
Банки	50,9	60,0	-15,20%
Останати финансиски друштва (небанкарски)	2,4	4,2	-42,83%
Население	253,4	236,0	7,36%
	1.017,6	986,3	3,17%

Нето-приходите од камати од пласирани средства на крајот на 2012 година изнесуваа 1.017,6 милиони денари, со забележан пораст на каматните приходи во однос на минатата година за 3,17%. Нето-приходите од камата имаат главна улога во вкупните приходи на Банката, и покрај падот на каматните стапки во тековната година. Во вкупните приходи, најголемо е учеството на каматата реализирана од нефинансиски друштва, каде е забележано намалување во однос на 2011 година, додека во Секторот за физички лица е забележан пораст од 7,36%.

Расходи за камата	2012	2011	% промена
Нефинансиски друштва	115,1	153,0	-24,75%
Држава	0	0	-
Банки	95,7	129,9	-26,33%
Останати финансиски друштва (небанкарски)	41,8	59,1	-29,20%
Население	171,5	115,0	49,16%
	424,2	457,0	-7,18%

Расходите по основ на камати на крајот од 2012 година изнесуваат 424,2 милиони денари и бележат намалување од 7,18% во однос на претходната година, како резултат на намалувањето на расходите од камати кај нефинансиските друштва.

Најголемо учество во расходите има секторот за население, како резултат на порастот на депозитната база.

Нето-каматниот приход на 31.12.2012 година изнесува 593,5 милиони денари, што е за 12,1% повеќе од минатата година.

Приходите од провизии на крајот на годината изнесуваат 189,3 милиони денари и се пониски за 7,2% од остварените приходи од провизии во 2011 година. Намалувањето се должи на намалениот промет на трансакции кај правни лица, но и на намалувањето на пласманите.

Расходите за провизии и надомести се во вкупен износ од 67,7 милиони денари и се намалени за 39,2% во однос на 2011 година. Намалените расходи најмногу се должат на намалувањето на расходите од гаранциското работење.

Нето-приходот од провизии и надомести за вршење банкарски услуги на крајот од годината изнесува 121,6 милиони денари, со забележан пад од 31,2% во однос на минатата година.

Остварениот **нето-ефект од курсни разлики** на 31.12.2012 година изнесува 31,6 милиони денари и бележи намалување од 10,58% во однос на 2011 година.

Останатите приходи од дејноста за периодот заклучно со 31.12.2012 година изнесуваат 88,2 милиони.

Нето-исправката на вредност на финансиските средства, како резултат на ефектот од ослободување и издвојување посебна резерва за сомнителни пласмани, изнесува 184,6 милиони денари. Нејзиниот износ во 2011 година изнесуваше 800,2 милиони денари.

Загубата од оштетување на нефинансиските средства на 31.12.2012 година изнесува 80,2 милиони денари и бележи пораст од 78,67%. во однос на претходната година, кога изнесуваше 44,9 милиони денари.

Трошоците за вработени изнесуваат 205,9 милиони денари и бележат пораст за 13,92% во однос на 2011 година.

Износот на пресметаната **амортизација** на 31.12.2012 е за 8,03% помал во однос на 2011 и изнесува 42,2 милиони денари. **Останатите расходи** од дејноста на крајот од 2012 година изнесуваат 308,7 милиони денари и бележат пад од 21,18% во однос на минатата година.

На крајот од 2012 година Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје оствари позитивен финансиски резултат од 13,4 милиони денари пред оданочување. Данокот на добивка изнесува 12,1 милиони денари. **Нето-остварената добивка** на Банката изнесува 1,248 милиони денари.

2.2 Извештај на финансиската состојба на крајот на периодот

Вкупните средства на Банката на крајот на 2012 година изнесуваат 16.585,5 милиони денари и бележат намалување од 4,2% во однос на минатата година.

Паричните средства и паричните еквиваленти на 31.12.2012 година изнесуваат 2.369,3 милиони денари и во однос на минатата година се намалени за 17,0%.

Вложувањата во хартии од вредност на 31.12.2012 изнесуваат 4.054,7 милиони денари и бележат пораст од 14% во однос на 2011 година. На растот на вложувањата во хартии од вредност влијаеја негативниот тренд во кредитирањето и високата ликвидна актива.

Кредитите и побарувањата од други клиенти имаат вкупен износ од 9.048,3 милиони денари и во однос на минатата година забележаа намалување од 12,8%.

Усогласувањето со регулаторните и групациските стандарди во проценката на ризикот, построгите критериуми при кредитирањето, неповолната состојба на одреден број корпоративни клиенти, зголемената наплата на побарувањата и нефункционалните кредити доведоа до намалување на позицијата кредити и побарувања од други клиенти.

Структура на кредити според должникот			
	2012	2011	промена%
Нефинансиски друштва	7.085,5	8.211,5	-13,71%
Финансиски друштва	43,1	54,1	-20,33%
Население	3.256,5	3.280,2	-0,72%
Кредити и побарувања од клиенти	10.385,1	11.545,8	-10,05%
Намалено за: резервација поради оштетување	-1.336,9	-1.162,3	15,02%
Нето кредити и побарувања од клиенти	9.048,2	10.383,5	-12,86%

Останатите побарувања, односно побарувањата за провизии и надомести, другите побарувања од купувачите, авансно платените трошоци, платените даночни аконтации и побарувањата по други основи, за 2012 година изнесуваат 102,9 милиони денари. Нивниот износ бележи пад од 1,49% во однос на минатата година.

Преземените средства за ненаплатени побарувања изнесуваат 96,7 милиони денари и бележат намалување од 12,7% во однос на минатата година.

Нематеријалните средства чиј износ е 20,6 милиони денари, бележат зголемување за 2% во однос на 2011 година.

Недвижностите и опремата имаат вкупно 305,9 милиони денари и бележат намалување за 4,9% во однос на минатата година, како резултат на нивната амортизација.

Вкупните обврски на Банката на 31.12.2012 година изнесуваат 14.436,8 милиони денари. Заедно со акционерскиот капитал од 2.148,7 милиони денари, вкупните извори на средства на Банката изнесуваат 16.585,5 милиони денари.

Депозитите од банки и кредитни линии изнесуваат 3.169,5 милиони денари. Нивото на депозитите од банки и кредитни линии бележи намалување за 1,9% во однос на минатата година.

Депозити на клиенти	2012	2011	Промена (2:3)	учество
Нефинансиски друштва	2.814,5	6.224,9	-54,79	32,10
Финансиски друштва	760,5	1.101,7	-30,98	9,24
Население	4.549,3	4.214,3	7,95	57,32
Нерезиденти	110,4	121,4	-9,01	1,34
Вкупно депозити на клиенти	8.234,7	11.662,3	-29,4	100

Депозитите на други клиенти се во вредност од 8.237,4 милиони денари и учествуваат со 72,5% во вкупните извори на средства.

Депозитите на нефинансиски правни лица изнесуваат 2.643,3 милиони денари и бележат намалување од 54,8% во однос на 2011 година. Нивното учество во вкупните депозити на клиенти е 32,1%. Учеството на депозитите на население во вкупните депозити е 57,3%, во износ од 4.549,3 милиони денари.

Според рочноста, краткорочните депозити учествуваат со 63,14%, додека учеството на долгорочните депозити е 36,9%.

Депозитите на население на 31.12.2012 година изнесуваат 4.549,3 милиони денари и забележаа пораст од 7,9% во однос на минатата година.

2.3. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал, заедно со премиите од акции, резервите и загубата за годината на крајот од 2012 година, изнесува 2.148,8 милиони денари. Неговиот износ бележи пораст од 75,2% во однос на минатата година и учествува со 12,9% во вкупните извори на средства на Банката.

Во февруари 2012 година, Банката го зголеми акционерскиот капитал преку приватна понуда наменета за институционален инвеститор - доминантниот акционер Steiermärkische Sparkasse AG. Почетниот капитал се зголеми со издавање нови 184.200 обични акции во вкупна вредност од 15 милиони ЕУР, односно акционерскиот капитал се состои од вкупно 438.562 обични акции со номинална вредност од 2.670 денари.

Субординираниот долг заклучно со 31.12.2012 година изнесува 1.020,1 милиони денари и останува непроменет до крајот на 2011 година.

Стапката на адекватност на капиталот како однос меѓу активата, пондерирана според ризик, и сопствените средства на Банката, како показател за преземениот ризик во работењето во билансните и вонбилансните активности на Банката, на 31.12.2012 година изнесува 29,47%. Согласно Одлуката на Народната Банка на Република Македонија, како и според меѓународните стандарди, пропишаниот коефициент изнесува минимум 8%. Примената на новата Методологија за пресметка на адекватноста на капиталот не предизвика позначителни промени врз стапката на адекватност на ниво на банкарски систем. Стратегија на Банката е да одржува стапка на адекватност на капиталот над 15%. Во таа насока, на почетокот од 2012-та година, Банката дополнително го зголеми капиталот за 15 милиони ЕУР.

3. Управување со ризици

Управувањето со ризиците во 2012 година подразбираше остварување на поставени цели, кои беа дел од планот за унапредување на работењето во областа на ризиците и продажбата.

Главни цели што се постигнаа во делот на управувањето со ризиците се:

- Поставување нова организациона шема со три главни столба во Секторот за управување со ризици: функција на управување со кредитен ризик, функција на управување со стратегиски ризик и управување со наплата од проблематични клиенти и преземен имот;
- Зајакнување со нов стручен кадар во дирекциите и службите во Секторот за управување со ризици, кој придонесе за адекватно управување со кредитниот процес од аспект на ризикот, унапредување на процесот на управување со резервациите, како и засилување на наплатата на проблематичните кредити.

Фокусот врз управувањето со ризиците беше ставен на управувањето со кредитниот ризик, меѓутоа соодветно се следеа и останатите ризици, како пазарните ризици, ликвидносниот ризик и оперативниот ризик. Согласно прописите, Банката го следеше и процесот на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP).

3.1 Кредитен ризик

Главни цели на управувањето со кредитниот ризик во 2012 г. беа:

- реорганизација на кредитниот процес во Банката, што подразбираше воведување нова сегментација на клиентите;
- реорганизација на процесот на донесување одлуки со воведување на роувоиг (кредитни овластувања);
- нов кредитен процес;
- воведување минимални стандарди за финансирање физички и правни лица;
- нови општи одредби за кредитирање во сегментот на физичките лица;
- процедури за утврдување на интерен рејтинг на клиентите и
- нова кредитна политика на Банката.

Преку унапредувањето на постоечкиот систем на мониторинг и известување преку нови редовни извештајни форми, унапредувањето на системот за рано предупредување (EWS), како и унапредувањето на процесот на управување со преземен имот, како една од главните цели во делот на управување со кредитниот ризик во 2012, беше зајакнувањето на функцијата на наплатата кај корпоративните клиенти од редовното портфолио, пред сè на наплатата на сомнителните и спорни побарувања.

Во 2012 г. се вовеле нова методологија за пресметка на исправка на вредност и посебна резерва, која пред сè значеше

усогласување кон постоечката регулатива на НБРМ, но и приближување кон Меѓународниот стандард IAS 39.

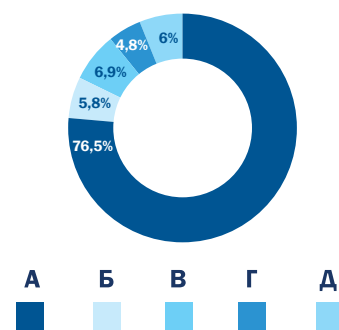
Во делот на унапредувањето на процесот на управување со ризикот во сегментот на физички лица, а воедно и приближување кон групациските стандарди, како дел од KRIMI проектот се донесоа нови општи правила за носење одлуки во однос на кредитирањето со физички лица и се заврши првата фаза од овој проект - воведување апликативен скоринг-модел за физички лица.

Во делот на управувањето со кредитниот ризик, фокусот на управување со ризици беше во насока на одржување прифатливо ниво на изложеност на ризиците, покривање на идентификуваните ризици со соодветно ниво на резервации, како и унапредување на функцијата на наплата на пласманите.

Во текот на 2012 година се вршеше мониторинг на квалитетот на кредитното портфолио на Банката, неговата секторска и географска дисперзија, со што се контролираше ризикот од негово концентрирање.

Согласно учеството на поединечните ризични категории во вкупната изложеност на банката на кредитен ризик (без изложеностите на банки и држава), најголемиот дел од портфолиото, или 76,5%, е сконцентриран во ризичната категорија А.

Учеството на ризичните категории во активата на Банката изложена на кредитен ризик

3.2 Ликвидносен ризик

Во текот на 2012 година, Банката активно ја следеше, управуваше и контролираше изложеноста на ликвидносен ризик, што опфаќа управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата, согласно финансиските и готовински

текови, како и нивната концентрација, со цел хармонизирање на паричните приливи и одливи. Изложеноста на ликвидносен ризик се мереше преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно преку усогласеност на Банката со нив.

Банката редовно ги пресметуваше стапките на ликвидност и известуваше за нив до 30-те и 180-те дена усогласени со законски утврдениот лимит. Покрај екстерните ликвидносни индикатори, Банката активно ги пресметуваше и следеше и интерните ликвидносни индикатори, кои се дел од процесот на управување со ликвидноста.

Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик, Банката ги анализираше нивото на концентрација и учеството на 20-те најголеми депоненти во просечната депозитна база, како и нивната усогласеност со интерно воспоставените лимити.

Банката континуирано ја исполнуваше законската обврска за задолжителна резерва во денари и во девизи, во целост почитувајќи ја законската регулатива што ја уредува оваа област.

3.3 Каматен ризик

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, претставува важен дел од процесот на управување со ризиците и тој во текот на 2012 година беше под постојан мониторинг и контрола, со цел да се овозможи ефикасно управување со него, да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката.

Во текот на 2012 година се водеше активна политика на каматни стапки, која се темелеше на Стратешкиот план на Банката и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот.

Анализите беа, исто така, дел од процесот на управување со каматниот ризик и опфаќаа анализирање на каматоносните активни и пасивни билансни позиции, пресметка на односот меѓу вкупната пондерирана вредност на портфолиото на банкарските активности и сопствените средства на Банката и неговата усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити, како и други релевантни показатели.

3.4 Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик кој, исто така, е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, во текот на 2012 година се остваруваше во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриктивната монетарна политика на ниво на држава.

Банката активно преземаше активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик, кои опфаќаа утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење, воспоставување лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Банката, се пресметуваше на агрегатно ниво и поодделно по валути, следејќи ја нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити.

3.5 Оперативен ризик

Со цел одржување на оперативниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2012 година Банката управуваше со истиот преку идентификација, процена, мерење, амортизирање, следење и контрола на изложеноста. Банката ја вршеше идентификацијата на оперативниот ризик преку сите ризични настани на кои беше изложена, како и преку можните идни фактори на изложување, додека мерењето на овој ризик се вршеше со користење на Методот на базичен индикатор.

3.6 Процес на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP)

Согласно важечката регулатива, која наложува воспоставување на интерна адекватност на капиталот, Банката во текот на 2012 година активно ја мереше и следеше неговата интерна адекватност согласно стандардите на Групацијата.

Интерната адекватност на капиталот и овозможува на Банката поддршка во процесот на управување со ризиците и одржување потенцијал на покриеност, кој е во согласност со профилот на ризичност и со големината и сложеноста на финансиските активности.

Мерењето на интерната адекватност на капиталот се вршеше со помош на коефициентот на покриеност, кој се следеше на квартално ниво и се анализираше дали истиот е во рамките на интерно утврдениот лимит.

4. Корпоративно банкарство

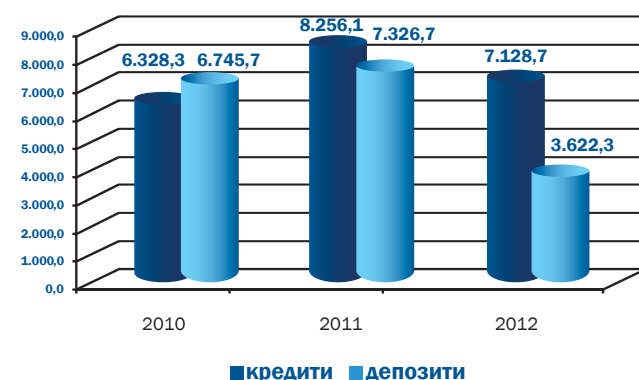
Ефектот од должничката криза во Европа, кој продолжи и во 2012-та година, е една од причините за забавување на растот на стопанството и кредитната активност на банките. Во такви услови на стопанисување, најголемиот дел од клиентите не се одлучуваше за инвестиции и најчесто се фокусираше на одржување на постоечкото ниво и обезбедување сигурност и стабилност во своето работење.

Со цел доближување до клиентите, Банката во 2012 година вовела нови критериуми за сегментација на клиентите на микро, мали, средни и големи клиенти и го организираше своето работење преку комерцијални центри.

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје ја извршуваше својата кредитната активност во 2012 година водејќи се од стандардите на Групацијата, стратешките определби, кредитната политика и процедурите за кредитирање во Банката, законската регулатива и подзаконските акти на НБРМ.

Постојаното пролабчување и унапредување на односите со клиентите, фокусирањето на нивните потреби и соодветната понуда за финансиска поддршка за нивните бизниси влијаеја Банката да биде сигурен и препознатлив деловен партнер кај клиентите.

Кредити и депозити на правни лица во милиони денари

Согласно стандардите на Групацијата, поддршката на корпоративниот сектор се засноваше на способноста на една компанија или проект да генерира доволно заработувачка за да ги отплати своите обврски и на оперативната способност (кадар, организација, технологија, искуство) на компанијата да го реализира дадениот проект. Во овој модел, клучна улога играа факторите: добри финансиски перформанси, стабилна и квалитетна капитална база, професионален менаџмент и транспарентно финансиско планирање и известување.

Во 2012 година, Банката најмногу финансираше пласмани за обртни средства и одржување на ликвидност на клиентите.

Кредитното портфолио на Банката кај корпоративните клиенти забележа намалување за 13,7%, а кај депозитите намалување за 50,6% во однос на минатата година.

Структура на депозити на правни лица по рочност

Намалувањето на депозитите кај корпоративните клиенти со пресечниот датум 31.12.2012 година, пред сè се должи на одлив на орочени депозити на два поголеми клиента, кои беа во согласност со договорените рокови.

5. Работа со физички лица

Во текот на 2012-та година, Секторот за управување со физички лица континуирано работеше на воведување нови и ревидирање на постоечките производи за физички лица и остана фокусиран на своите клиенти и задоволувањето на нивните потреби преку понуда на креативни финансиски решенија. Во зависност од движењата на пазарот, континуирано конципираше нови, модерни и иновативни кредитни и депозитни продукти за физички лица наменети за различни целни групи. Препознавајќи ја стабилноста и сигурноста на нашата Банка, клиентите ни ја дадоа нивната доверба. Водејќи се по стратешките определби, се работеше на континуиран развој на бизнисот, следење на промените во бизнис-опкружувањето и адаптација на трендовите во банкарскиот сектор.

Активностите беа насочени кон одржување на стандардите за квалитетно и стабилно портфолио и континуирана поддршка на мрежата на експозитури, со цел обезбедување квалитетна услуга, зголемување на задоволството на клиентите и подигнување на степенот на лојалност. Преку спроведување обуки за вработените во експозитурите, се постигна организационо и кадровско усовршување во насока на зголемување на нивото на знаење, поголема мотивираност и постигнување подобри резултати во продажбата.

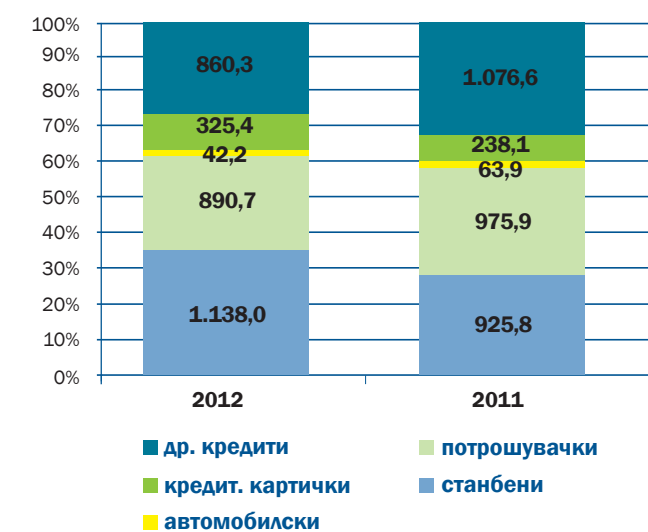
Во однос на подобрувањето на квалитетот на услугата, беше направена целосна замена на постоечката мрежа на ПОС терминали со нови, со унапредени карактеристики и беше поставена основата за имплементирање ново решение за електронско банкарство. Во 2012-та година беше имплементиран и повисок стандард за сигурност на картичките.

Во Секторот за управување со физички лица во 2012-та година се постави нова организациона поставеност, преку воведување Регионални дирекции, раздвојување на продажната од функцијата на поддршка и инкорпорирање на работата со микро клиенти и алтернативни дистрибутивни канали во рамките на секторот.

Вкупното кредитно портфолио на население на крајот на 2012 година изнесува 3.256,4 милиони денари и забележа незначителен пад од 0,7% во однос на состојбата на 31.12.2011 година.

Во 2012 година е забележан пораст на кредитното портфолио кај станбените кредити за 22,9% во однос на 2011 година, а нивното учество во структурата на кредитната изложеност спрема населението порасна од 28,1% на 34,8% во однос на 2011 година.

Структура на кредити на население

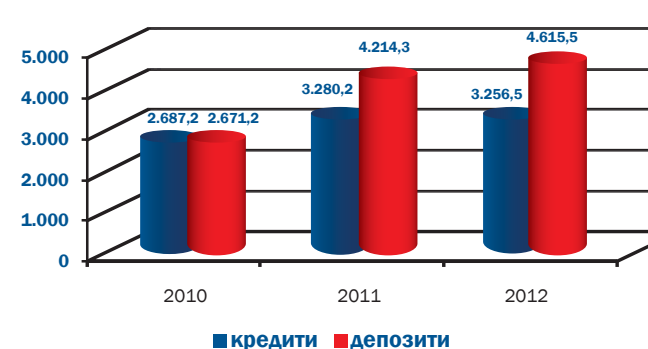

Потрошувачките кредити забележаа пад за 8,9% во однос на минатата година.

Во 2012 година е забележан пораст во пласманите преку кредитни картички за 35,1% во однос на 2011 година.

Бројот на ПОС терминали во трговската мрежа е 448.

Кредити и депозити на население

6. Управување со ликвидност и пласмани во хартии од вредност

Банката во процесот на управувањето со средства и ликвидност во 2012 година овозможи оптимално ниво на ликвидност и навремено извршување на финансиските активности. Воедно, зголемената ликвидност успеа да ја анализира со пласирање на вишокот од средства во расположивите инструменти за пласирање на средствата претежно на домашниот пазар на пари и најмногу со инвестирање во државните хартии од вредност издадени од НБРМ и Владата на Р. Македонија.

Вкупниот каматен приход од инвестирање во должнички хартии од вредност издадени од НБРМ и Владата на РМ, во услови на стабилни активни каматни стапки, изнесува 163,7 милиони денари. Споредено со остварениот каматен приход во 2011 година од 120,9 милиони денари, има пораст од 35,4%.

Во тековни пазарни услови, кога Банката имаше недостиг или вишок од денарски средства, користени се краткорочните расположиви инструменти на пазарот:

- кредит за ликвидност со рок претежно од 1 до 3 дена;
- расположив депозит-преку ноќ во НБРМ;
- расположив 7 дневен депозит во НБРМ и
- аукциите за обезбедување ликвидност (РЕПО).

Во поглед на девизната ликвидност, Банката навремено ги покриваше своите девизни обврски, а вишокот го пласираше

7. Процесирање

Во текот на 2012 година, Банката во Секторот за платен промет во земјата континуирано работеше на зајакнување на контролните механизми во тековното работење, со цел да се унапреди поддршката на продажните сектори, што директно влијае во придонесот за обезбедување квалитетна услуга, зголемување на задоволството на клиентите и подигнување на степенот на лојалност. Голем дел од заднинските процеси на функционирање беа целосно ревидирани и приспособени согласно потребите на клиентите. Активностите во изминатите години во овој делокруг на работа беа насочени кон поставување основи за централизирано водење. На тој начин се воспостави контрола и ефикасност во реализирањето на тековното работење.

7.1 Платен промет во земјата

Платниот промет во земјата во 2012 година го користеле 9.179 правни лица, што претставува зголемување за 22,0% во однос на 2011 година. Бројот на физички лица учесници во платниот промет во земјата за 2012 година изнесува 97.386 и е зголемен за 10% во однос на 2011 година.

преку краткорочни депозити од 1 до 7 дена во главните кореспондентски банки. По потреба, се користеа краткорочни депозити од матичната банка, со цел покривање на поголемите девизни одливи.

Во доменот на финансирањето на активностите, Банката во 2012 година работеше активно на изнаоѓање поефтини извори, со цел постигнување пониски просечни пасивни каматни стапки и помали каматни расходи.

На девизниот пазар на Банката во 2012 година, во услови на намалени увозно-извозни активности на стопанските субјекти на макроекономско ниво, забележани се позитивни резултати. Зголемен е бројот на заклучници, прометот со корпоративните клиенти е покачен за повеќе од 3% и бројот на нови клиенти е повисок за повеќе од 10%.

Во 2012 година се остварени 31,6 илјади денари нето-позитивни курсни разлики, што е за 5% помало од тоа што е остварено во 2011 година. Ова е резултат на намалената кредитна активност на Банката и намаленото кредитно портфолио на Банката, што доведе до помали остварени приходи од курсни разлики од кредитните активности.

Банката во 2012 година воведо процес на централизиран начин на отварање и ажурирање на сметките за правни лица, со што се воспостави цврст механизам на контрола и квалитет во тој сегмент. Во доменот на реализација на платните налози се направи унапредување на голем дел од активностите, со помош на автоматизација на процесите, што придонесе за зголемена ефикасност и брзина во секојдневното процесирање, што од аспект на клиентот нуди поголема доверба и сигурност.

Сигурниот начин на електронското плаќање и предностите што ги нуди електронското банкарство го зголемија бројот на корисници на сите видови услуги што се дел од пакетите на електронското банкарство.

Клиентите ги користеа постоечките услуги за:

- електронско плаќање;
- електронско следење на состојбата на денарските и девизните сметки;
- електронско следење на расположливото салдо на кредитните картици;
- достава на дневни изводи преку е-маил за физички и за правни лица;

- електронска реализација на налози за уплата на кредит и кредитна картица.

Забележан е и пораст во бројот на трајните налози со помош на кои клиентите ги извршуваат своите редовни плаќања, особено во делот на подмирување на обврските по основ на режиски трошоци и кредитни производи на Банката.

7.2 Платен промет со странство

Во 2012 година, Банката бележи раст во обемот на девизниот платен промет, што прилегува од веќе воспоставените кореспондентски односи и проактивна улога на Банката во Групацијата.

8. Информациона технологија

Секторот за *организација и ИТ* зазема посебно место во организацијата и функционирањето на Банката. Во март 2012 година е усвоена нова 3-годишна ИТ стратегија, со која се предвидува миграција на групациското софтверско решение “IBIS Cluster”.

Подготовките за проектот започнаа во втората половина од 2012, со што се поставија основите на проектот во насоки на:

- разјаснување, дефинирање и собирање на потребните информации за подготовка на документот за Проектна повелба;
- дефинирање на моделот за соработка со правила за комуникација и ескалација;
- дефинирање на финансискиот модел со финансиски правила;
- дефинирање на *Проектна повелба*, со цели, опсег, временски рамки, ресурси, буџет, организација, ризици;
- номинирање на дедицирани ресурси за проектот;
- сите останати активности за започнување на фазата за подготовка за проектот.

Почетокот на проектот за миграција на групациското софтверско решение е планиран за почетокот на вториот квартал во 2013 година.

Во текот на 2012 година е направено зајакнување на интерните ресурси, пришто е вработен тим од програмери и администратори,

Значаен пораст има кај девизните приливи за физички лица, што беше резултат на препознатливоста на брендот на Банката. Имено, бројот на девизните приливи за физички лица во 2012 година е зголемен за 26% во однос на 2011 година, додека кај правните лица девизните приливи бележат пораст од 11%. Ова укажува на фактот дека и во иднина се очекува раст на девизните трансакции, што е една од крајните цели на Банката.

Дирекцијата за платен промет ќе продолжи да работи на квалитетот и ефикасноста во извршувањето на секојдневните трансакции, следејќи ги светските и групациските трендови, а сè со цел испорачување квалитетна услуга до клиентите на Банката.

кои целосно го преземаа одржувањето на постоечкото софтверско решение и кои ќе можат да ја поддржат миграцијата на групациското софтверско решение.

Една од главните активности на Секторот беше стабилизација на системот и подобрување на неговите перформанси, кои се реализираа преку следните чекори:

- подобрување на целокупните перформанси на системот;
- минимизирање на застоите;
- промена на бекап-стратегијата на продукциските бази на податоци;
- оптимизација и подобрување на процедурите и модулите.

Останати активности што беа реализирани во текот на 2012 година се следните:

- имплементација на онлајн решение за процесирање на картиците преку процесорот *Касис*;
- имплементација на процес на автоматизирани обработки за домашниот платен промет;
- миграција на секундарната локација во податочниот центар на *Телеком* во Струмица;
- имплементација на нов подобрен потполно редундантен сервер за електронска пошта.

9. Маркетинг и комуникации

Службата за маркетинг и комуникации во текот на 2012 година го истакна значењето на градење локален бренд, реализирајќи голем број активности во рамките на маркетинг-стратегијата и стратегијата за корпоративно општествената одговорност. Во фокусот беа ставени креативноста, иновативноста, како и иницирањето на голем број проекти во доменот на КОО и учеството во нив. На тој начин, постигнат е континуитет во комуникацијата на Банката.

Платформата за маркетинг во 2012 година ни донесе придобивки. Постоечките и новите производи на Банката беа промовирани низ повеќе различни комуникациски канали и тоа на хибриден начин, односно не се користеа само традиционалните телевизиски спотови, туку се употребуваа и пократки форми на рекламирање, како што се “пре- и пост-Roll” интерактивни веб-реклами, анимации, итн. Создадовме и креиравме присуство на социјалните мрежи – Фејсбукот, како една неминовна алатка во маркетинг-платформата. Секако, во промовирањето на производите и во користењето на маркетинг-алатките се следеа потрошувачите и нивните потреби, како единствен начин да се влезе во нова, а да не се изгуби старата комерцијална предност. Исто така, се работеше на едукација на вработените за продажба на новите производи.

Маркетинг-платформата имплицираше и активна комуникација преку односите со јавноста. Односите со јавноста овозможува комуникација со екстерната, но и интерната јавност на интересен и оригинален начин, преку соопштенија за јавност, прес-конференции, организации на различни настани и спонзорства. Ефектот на комуникациските активности преку односите со јавноста значително го зголеми присуството на Банката во јавноста.

9.1 Промоција на нови производи

Ги поддржавме организациите чија основна мисија се социјален ангажман и партнерство во создавање на општествените добра, со посебен пакет на производи и со услуги со специјални погодности за невладини организации што делуваат на територијата на Република Македонија.

9.2 Проекти, спонзорства и настани

Ја поддржавме шестата годишна конференција „Check In!“, во организација на Steiermärkische Sparkasse и Австриската федерална стопанска комора, на тема „Invest in Macedonia“. На настанот присуствуваа највлијателните личности од политиката и деловната сфера од земјите на Југоисточна Европа и се зборуваше за Македонија и нејзините инвестициски можности.

Веќе 5-та година по ред ги поддржавме Куклиш, манифестацијата „Денови на раноградинарството“, која ја организира Здружението на граѓани „Кукла-Градинар“, под покровителство на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, локалната самоуправа и бизнис-секторот. Шпаркасе Банка Македонија е една од осумте банки што учествуваа во проектот на Владата на Република Македонија – „Купи кука, купи стан“.

Спонзори на 33-тиот фестивал на филмска камера „Манаки Филм Фестивал“

Трета година по ред, Банката е партнер и генерален спонзор на филмскиот фестивал „Браќа Манаки“. Помагајќи ја културата и уметноста, во фестивалските денови Банката реализираше низа активности во Скопје и Битола, со посебен акцент врз едукација на најмладите, преку Медо Штедо работилници, во доменот на филмот, филмската камера и магијата на седмата уметност.

Генерален спонзор на филмот „Трето полувреме“

2012 ја обележавме како генерален спонзор на филмот „Трето полувреме“, филм на режисерот Дарко Митрески, пришто бевме сведоци на едно извонредно филмско остварување. „Трето полувреме“ е уште еден доказ за нашата определба да ја помагаме филмската индустрија во Македонија.

Медо Штедо

„За сите желби вреди со Медо Штедо да се штеди“ е мотото со кое Шпаркасе Банка Македонија го одбележа месецот на штедење, преку организација на промотивни активности за својот детски продукт „Медо Штедо“.

Со цел да ги мотивира, едуцира и поттикне децата на штедење, Банката во текот на месец октомври организираше посети во повеќе детски градинки во Скопје и организираше отворени настани и дружења со маскотата „Медо Штедо“, секој викенд во игротеката „Кидс Ленд“ во ТЦ Рамстор. На крајот од месецот беше организирана „Хумана недела на Шпаркасе Банка“, во која учествуваа децата без родители од домот „11 Октомври“ - Скопје и „СОС Детско село“, децата со посебни потреби од училиштето

„Златен Сремац“, децата со аутизам, АДХД И Аспергеров синдром во соработка со здружението „Во мојот свет“ и болни од ретки и специфични болести, во соработка со организацијата „Хумано срце“.

Организираме едукативни работилници на тема „Ајде да играме филм“, пандан на оводинешниот „Манаки филм фестивал“. Функцијата на работилниците беше двојна, да ја поттикнеме креативноста и да ги едуцираме младите за штедењето.

Маврово - партнер на скијачкиот центар и учество во Хуманитарен куп

Шпаркасе Банка го поддржуваше развојот на зимскиот спорт во Македонија, во соработка со скијачкиот центар Маврово. Овој долгорочен проект во соработка со С-Лизинг се реализира веќе трета година по ред. Секојпат подготвени за акција и поддршка на вистинските цели и потреби на нашето општество, Шпаркасе Банка беше дел и од хуманитарната трка, која се одржува секоја година, со многубројни изненадувања и подароци.

10. Корпоративна општествена одговорност

Општествено одговорниот однос има голема легитимна, етичка и економска оправданост и е дел од нашиот одржлив развој во општеството како Банка. Општествената одговорност за нас е, всушност, формирање „заеднички вредности“, нашата улога е да создаваме вредности за сите страни од интерес и на начин што истовремено ќе создаде вредности и за заедницата во која живееме.

Определбата на нашата Банка кон општествената одговорност, нејзината суштина и областите во кои е активна е корпоративен идентитет и претставува предност на која се гледа како стратешки ресурс во изградба на кредитбилитетот и поддршка кон клиентите.

Партнерство со филмскиот фестивал „Браќа Манакџ“, спонзорството на филмот „Трето полувреме“, програмата „Best of South East“, проектот за вработените „Берза на идеи“ се проекти со традиција, кои ја одбележуваат секоја година веќе четири години по ред. На нив се надоврзуваат уште многу други од повеќе области. Гледано низ призма на полето на нашиот пристап кон КОО, се фокусиравме главно на области од културата, со акцент на филмската уметност, образованието, со што се овозможува и привлекување квалитетен кадар и секако, заштитата на животната средина.

Нашето главно обележје во спроведувањето на стратегијата за општествена одговорност е напорот што несебично го вложуваме и оваа година во промовирањето на овој концепт во нашата држава, преку нашите интерни проекти за вработените, проекти од јавен интерес или проекти наменети за непрофитниот сектор.

▪ Проект во соработка со Црвениот Крст на општина Центар за поттикнување на здравите навики кај младите

Во насока на поттикнување на здрави навики кај младите, Шпаркасе Банка Македонија и Црвениот Крст на општина Центар – Скопје осмислија и реализираа обуки и предавања од областа на здравите животни навики. Предавањата беа

реализирани во текот на минатата година во 15 средни училишта во Скопје.

Основна цел на проектот беше да се поттикне самодовербата кај младите, одговорноста кон самите себеси и кон својата околина, преку одговорите на прашањата на младите, советите и можноста за учество во целисходна или хумана активност.

Низ практични вежби и едукација, на младите средношколци им беше претставен начинот на работа на нашата Банка, која важи за посакуван работодавач кај младата популација, како и за суштината и придобивките од штедењето, како дел од секојдневниот живот.

▪ „Best of South East“

Проектот „Best of South East“ беше во соработка со Универзитетот во Грац и Steiermärkische Sparkasse за поттикнување и дополнително образование на успешни дипломирани лица и студенти од Република Македонија. Целта на програмата е да понудиме можности за стекнување меѓународно работно искуство, обука и дополнително образование, а со тоа и да им го олесниме на студентите влезот во професионалниот живот.

Проектот „Најдобрите од Југоистокот“ во 2012 година, Шпаркасе Банка Македонија го реализираше во соработка со Економскиот факултет при Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ – Скопје. Тројца од вкупно 10-те избрани најдобри студенти од Македонија станаа учесници во оваа програма.

▪ Крводарителска акција

Првата крводарителска акција во Банката беше организирана во јуни 2012 година, која воедно претставуваше и почеток на соработката помеѓу Шпаркасе Банка Македонија и Црвениот крст на општина Центар. На акцијата се пријавија околу 30 вработени во Банката. Специфичноста на Банката во редовите на своите вработени да вклучува претежно млади луѓе резултираше со 80% првократни дарители, што ја направи акцијата повеќе од успешна.

Црвениот крст на општина Центар ја започна соработката со Шпаркасе Банка Македонија по иницијатива на дел од вработените во Банката, кои изразија желба за членство во организацијата. Во првата половина на 2012 година беше формирана основна организација на Црвен крст, која брои околу 40 членови и која беше активно вклучена во изборниот процес во Црвениот крст – Центар, каде има едно делегатско место во собранието.

▪ Берза на идеи

Со поттикнување на иновативноста на вработените во Шпаркасе препознаваме дека инвестирањето во континуирани иновации во процесот и во крајниот производ е предуслов

да ги исполниме барањата на клиентот. Целта на проектот „Берзата на идеи“ беше да им се овозможи на вработените комплетен придонес во делокругот на нашето работење, бидејќи пресвртница во главните бизнис-активности се развојните пазари, новите технологии, експертизата и идеите на вработените. **Иновацијата е она што го движи целиот свет.**

Проектот трае веќе втора година по ред и е позитивно прифатен кај вработените, кои се стимулираат за вложување поголем ангажман во развојот на продуктите и поголема креативност за создавање нешто поинакво и поразлично на пазарот во Република Македонија.

▪ Признание за најдобри општествено одговорни практики за 2011 година

Општествена свест на Шпаркасе Банка Македонија е признаена и од Министерството за економија на Р. Македонија и Координативното тело за општествена одговорност на претпријатијата, кои како организатори на Конкурсот за национална награда за најдобри општествено одговорни практики на македонските претпријатија за 2011 година, и доделија на Шпаркасе Банка Македонија признание за учество на Конкурсот за проектот „Грижа за вработените“, во категоријата „Однос со вработените кај големите претпријатија“.

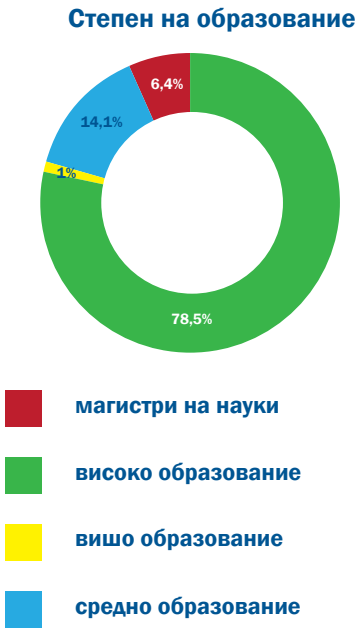
Вработените се нашата главна предност. Нивниот развој преку тренинзи, споделување идеи и искуства е суштествен за Банката. Интерниот експертски тим е гарант дека методите што ги користиме за каков било проект се секогаш врвна методологија во областа на работењето на Банката. Стремежот на Банката е да се грижи за вработените, да ги поттикнува и крева стандардите на работењето. Интерните ресурси се нашиот најважен дел во областа на целокупното работење на Банката.

11. Човечки ресурси

Фокусот на *Службата на човечки ресурси* во 2012 година ја следеше стратегијата на Банката, односно усогласувањето на работата со групациските стандарди и исполнувањето на визијата и мисијата на Банката за постигнување поголемо задоволство и сигурност пред сè кај нашите вработени, понатаму создавајќи доверба и кај нашите клиенти и партнери.

Клучните цели беа во насока на диференцирање критична маса на висококвалификуван персонал од постоечкиот човечки ресурс, правилно алоцирање на интерните ресурси и вработување нов квалификуван ресурс согласно потребите на Банката. Во соработка со организационите делови, се вршеше селекција на професионален тим што ќе обезбеди прогрес и долгорочна стабилност на бизнисот на Банката. Во 2012 година беше имплементирана нова практика, огласување нови работни места на интерни огласи што им овозможуваат на вработените напредување во работата, носат соодветна прераспределба и развој на персоналот и за бизнисот. Акцент беше ставен на продолжување на континуираните тренинзи за зголемување на нивото на вештини и знаење кај вработените, особено во делот на развојот на линискиот менаџмент. За клучниот персонал се идентификуваа потребните дополнителни квалификации и беше дизајниран соодветен know-how трансфер.

Банката беше насочена кон обезбедување работна околина што стимулира и поддржува компетитивни услови за работа, зголемување на мотивацијата и задоволството од работењето кај сите вработени и кон постигнување поголем квалитет на испорачани услуги. Годишната беше обележана

со промена и оптимизација на организациските процеси, се подготвуваше новата систематизација на работни места, се ревидираше каталогот на работни места и се подготвуваше нов систем на вреднување на работните места, кој ќе продолжи со поврзување со систем на проценка на учинок и имплементирање на бонусен систем.

Продолжувајќи ја стратегијата за обезбедување најдобри услови за вработените, беше спроведено истражување во врска со задоволството кај вработените и беа имплементирани структурирани излезни интервјуа, чии резултати се главен водич за унапредување на работната околина.

Банката и понатаму продолжи со своите активности во делот на човечките ресурси. Инвестицијата во вработените и нивното задоволство е наша основна цел и во наредните години, како и обезбедување здрава работна средина, усогласена со законската регулатива.

Структура на вработени (Централа и Експозитури)

12. Внатрешна ревизија

Секторот за внатрешна ревизија е независна организациона единица, чија организациона поставеност и одговорност ја уредува *Надзорниот одбор* на Банката.

За своето работење, таа е директно одговорна пред *Одборот за ревизија* и пред *Надзорниот одбор*.

Внатрешната ревизија има независна, објективна и советодавна улога, дизајнирана да ја зголеми вредноста и да го подобри работењето на организацијата. Таа и помага на Банката да ги оствари своите цели преку примена на систематски и дисциплински пристап за оценка и подобрување на ефективностa на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес.

Одредено влијание врз активностите на ревизијата во 2012 година имаа кадровските промени, промените во *Организационата шема* и *процесите*, усвојувањето на новата *Стратегија на напуштање на стариот ИТ систем* и *префлување на групацискиот ИБИС*, како и потребниот ангажман поврзан со барањата на НБРМ во однос на проверка на респонзивноста на Банката со препораките на НБРМ. Секторот ги спроведе сите законски обврски во однос на извештаите и изготви поголем број наоди од ревизии, согласно оценката на ризиците. Секторот, исто така, го следеше исполнувањето на дадените мерки во своите извештаи и на квартална основа ги информираше *Одборот за ревизија* и *Надзорниот одбор*.

Во текот на 2012, *Секторот за внатрешна ревизија* ги подготви *Годишниот план*, *Стратегискиот план за 3 години (2013-2015)* и *Методологијата за оценка на ризиците*.

Беше изготвен и предлог-извештај за *Деловник за работа*, кој претставува усогласување со групациските стандарди, со истовремено почитување на националната регулатива и беше усвоена *Процедура за ревизија на информативните системи*.

Споменатите документи беа одобрени од *Одборот за ревизија* и усвоени од страна на *Надзорниот одбор* на Банката.

Секторот спроведуваше постојана и целосна ревизија на редовните ревизии со цел да обезбеди:

- објективна и независна оценка на адекватноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
- точност на сметководствената евиденција и финансиските извештаи;
- усогласеност на интерните политики и процедури на Банката со законската регулатива, супервизорскиот циркулар и со етичкиот кодекс;
- општа ефикасност во работењето на Банката;
- оцена на спроведувањето на политиките за управување со ризиците;

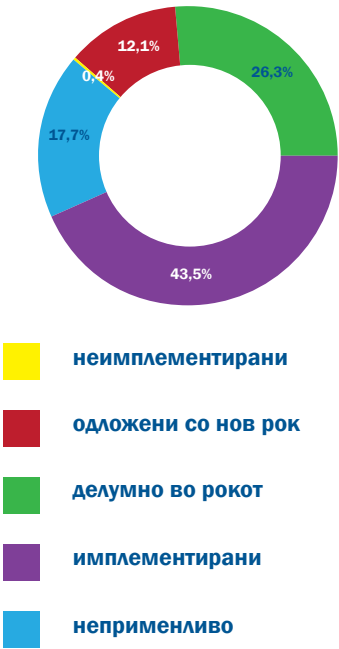
- оцена на поставеноста на информативниот систем;
- оцена на системите за спречување на перење пари;
- оцена на услугите што Банката ги добива од друштвата за помошни услуги;
- дека лицата во *Секторот за внатрешна ревизија* се вработени во Банката и извршуваат работи само на Секторот.

Покрај тоа, *Секторот за внатрешна ревизија* врши и други активности од аспект на поддршка на екстерните ревизори и супервизија на НБРМ, како и консултативни и други активности на барање на *Надзорниот* или *Управниот одбор*. Секторот во текот на 2012 година спроведе ревизија на респонзивноста на Банката со наодите и препораките на НБРМ врзани за ризиците.

Во своето работење, *Секторот за внатрешна ревизија* поаѓа од *Ревизорската* мапа согласно со групациските стандарди.

Согласно *Законот за Банки*, работењето на *Секторот за внатрешна ревизија* на Банката презентирано во *Годишниот извештај за работењето на Секторот* го оценува *Надзорниот одбор* и за истиот дава мислење до *Собранието на акционери на Банката*.

Статус на наоди 31.12.2012

13. Спречување перење пари и финансирање тероризам

Во текот на 2012 година, Банката успешно се справуваше со ризиците од перење пари и финансирање тероризам во насока на зачувување и заштитување на својот интегритет. Воспоставениот систем, во согласност со домашната регулатива, но и со групациските стандарди, придонесе за градењето однос на доверба со клиентите и за воспоставување култура, пришто почитувањето на регулативата и воспоставените стандарди станаа интегрален дел од деловниот однос.

Од аспект на организационата поставеност, Банката обезбеди целосна независност на СППФТ-функцијата во форма на *Служба*, како посебен организационен дел, кој е директно одговорен за своето работење пред *Управниот одбор* на Банката.

Во насока на остварување на СППФТ-функцијата беа извршени следните активности:

- континуирано следење на СППФТ-прописите и стандардите, подготовка на извештаи до *Управниот* и *Надзорниот одбор* на Банката, усогласување на интерните акти со измените и дополнувањата на прописите, координирање на активности за имплементација на измените што се однесуваат исклучиво на СППФТ, како и на измени што се однесуваат на други организациони делови, соработка со внатрешната ревизија и давање налог на другите организациони делови за активностите што треба да се преземат за усогласување со прописите од СППФТ-областа, како и со стандардите на Групацијата;
- соработка со регулаторни тела во смисла: соработка при контрола, доставување точни извештаи во дадени рокови, примање налог од *Управата за финансиско разузнавање* и негово извршување на пропишан начин;
- поставени се линии на известување согласно прописите,

14. Контрола и усогласеност со прописи

Во 2012 година, *Службата за контрола и усогласеност со прописи* ги изврши своите активности во рамки на своите компетенции и во согласност со важечките закони и планирани оперативни активности за 2012 година (во понатамошниот текст: *Планот*), како што следи:

- идентификување и проценка на ризикот од неусогласеност на кој Банката е или може да биде изложена;
- советување на *Управниот одбор* и други одговорни лица за имплементирање на важечките закони, стандарди, правила и други регулаторни барања, вклучувајќи и информирање за развој во овие области;
- издавање пропишани и инсајдерски информации поврзани со Банката како компанија со специјални обврски за известување во согласност со *Законот за трговски друштва* и *Законот за хартии од вредност*,

стандардите и интерните потреби на Банката, подготовка на извештаи за Групацијата согласно нејзините барањата и активно учество во Compliance/AML-проектите на Групацијата, доставување на бараните анализи и податоци на барање на Групацијата;

- извршени се подготовки за отпочнување мошне значаен проект за администрација на клиентски досиеја, како и обезбедување целосна поддршка во текот на целиот проект, што придонесе за негово успешно завршување;
- активно учество во давање согласност, односно мислења и ограничувања од СППФТ-гледна точка;
- континуирано известување на *Управниот одбор* за сите воочени проблеми во работењето на *Службата* и предлози за рационализација на процесите неопходни за работа, за сите услови што се пропишани или неопходни за работа, за проблемите настанати во другите функции на Банката, а кои влијаат на работата на *Службата* или на ризикот од перење пари, за неисполнување на барањата што ги доставува истата;
- спроведени се обуки согласно годишниот план за обука, по принцип на лично физичко присуство, обуки на „тренири“ и известувања на *Управниот одбор* за темите на обуките и бројот на вработените опфатени со обуките.

Континуираното зголемување на нивото на професионалноста и познавањето на проблематиката, надополнето со знаењето од областа на борбата против перење пари и финансирање тероризам, е извор на искуство во однос на идентификување на продукти, клиенти и активности, ризични од аспект на перење пари и финансирање тероризам, како и извор на идентификување начини и методи за извршување на овие криминални активности.

- превенција од злоупотреба на инсајдерски информации и конфликт на интереси;
- обука на вработените во Банката и поврзани лица.

Службата за контрола и усогласеност со прописи успешно ги оствари мерките за превенција на злоупотреба на инсајдерските информации и конфликт на интереси во согласност со регулаторните барања.

За време на активностите во рамките на компетенциите на *Службата за контрола и усогласеност со прописи* не беа пронајдени неправилности и неусогласености.

15. Корпоративно управување

РЕЗИМЕ НА НАЈВАЖНИТЕ ФАКТИ

Во 2012 година, *Кабинетот на Управниот одбор* ги оствари сите активности во рамките на своите компетенции, во согласност со важечките закони и прописи за корпоративно управување за 2012 година, како што следи:

- воведување на новоназначените членови на *Управниот одбор*, на назначениот *Претседател на Управниот одбор* и на клучните одбори;
- ревизија на *Кодексот за корпоративно управување*, *Кодексот за етика* и поврзани обуки на вработените;
- Кодексот за корпоративно управување* беше усогласен со групациските стандарди;
- регулаторниот и законскиот надзор на управувањето донесе значителен прогрес во идентификувањето на промените во Банката, промените во *Статутот на Банката* врз основа на законските и регулаторни барања и на групациските стандарди;

АКТИВНОСТИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ

Собрание на акционери

Согласно законот, акционерите на Банката учествуваа во донесување одлуки од материјално значење за Банката, вклучувајќи амандмани од *Статутот на Банката*, присвојувањето на добивка, авторизацијата за издавање нови акции и зголемувањето на основниот капитал и за важни структурни промени. За време на 2012 година се одржаа *Годишно собрание на акционери* и два вонредни состанока на акционери. За да им се олесни на акционерите, Банката ги имплементира сите можности за остварување на нивното право на глас, со гласање во отсуство и поддршка на употребата на електронски уреди, како и издавање авторизација и инструкции за гласање на полномошниците на акционерите.

Надзорен одбор

Во текот на 2012 година, во согласност со локалните регулативи, се одржаа 20 состаноци на *Надзорниот одбор*, од кои 12 беа редовни состаноци на месечна основа и 8 вонредни состаноци, кои беа резултат на потребата од поддршка за оперативните функции. *Надзорниот одбор* го надгледуваше и советуваше *Управниот одбор* за неговите активности на управување. Важните одлуки што се однесуваат на Банката во целина мораа да се носат со одобрение на *Надзорниот одбор*. *Надзорниот одбор* ги одредуваше информациите и должностите за известување на *Управниот одбор*, ги назначуваше членовите на *Управниот одбор* и изготвуваше долгорочни планови за соработка со *Управниот одбор*. *Надзорниот одбор* ја ревидира ефикасноста на својата работа годишно. Според законските прописи, *Надзорниот одбор* ги оформи *Одборот за ревизија* и *Комисијата за именување и наградување*.

- продолжува да ги следи и оценува регулаторните случувања и формулира соодветни одговори;
- ревидирање на интерни, локални и групациски структури за да осигура дека новите регулаторни барања се остварени и разбрани и дека најдобрата интернационална пракса е земена предвид.

Банката е во процес на финализирање на интерните акти и осигурува нивна примена во согласност со групациските стандарди на конзистентна рамка на корпоративно управување и стандарди. Развојот на корпоративното управување се контролира на редовна основа, за да се применат локалните и групациските стандарди.

За да ја оствари својата функција успешно, *Надзорниот одбор* се грижеше да овозможи балансиран состав, за неговите членови да ги имаат потребното знаење, способност и експертиза. *Надзорниот одбор* ја почитуваше професионалната и половата разновидност во Банката, особено кога ги назначуваше членовите на *Управниот одбор* и при оформување предлози за избор на членови на *Надзорниот одбор*. Во насока на интернационалните активности на Банката, *Надзорниот одбор* има соодветен број членови со долготрајно интернационално искуство, исто така има соодветен број независни членови.

Членовите што ги претставуваат нашите акционери беа избрани на Собрание на акционери во 2008 година, а беа назначени на 27 ноември 2008 година, освен Сава Иванов Далбоков, кој беше избран на Собрание на акционери во 2010 година, а назначен на 11 ноември 2010 година и Ханс Лудвиг Диксер, кој беше избран на Годишниот генерален состанок во 2012 година и назначен на 31 мај 2012 година.

Одбор за ревизија

Одборот за ревизија во текот на 2012 година одржа 7 состаноци. *Одборот за ревизија* го следи финансиското сметководство, вклучувајќи ги и сметководствениот процес и ефективността на системот на внатрешните контроли, управувањето со ризикот, особено на ефикасноста на системот на управувањето со ризикот, како и ефикасноста на системот за внатрешна ревизија, усогласеноста и ревизијата на годишните финансиски извештаи. Комитетот ја разгледа документацијата во врска со годишните финансиски извештаи и ги анализира ревизорските извештаи со надворешен ревизор. Членови на *Одборот за ревизија*, од 31 декември 2012 година, се Сава Далбоков, Франц Кербер, Валбурга Зајдл, Ханс Лудвиг Диксер, Панче Јовановски и Љупчо Пецев.

Членови на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

Член	Основна дејност	Членови на Надзорен одбор и други членства
Сава Иванов Далбоков Возраст: 39 Прво назначување: Ноември 2010 Термин на истекување: Јануари 2013	Член на Управниот одбор на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Грац	Претседател на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Заменик-Претседател на Надзорен одбор на Ерсте Банка АД Нови Сад Заменик-Претседател на Надзорен одбор на Ерсте & Штаермеркише Банка АД., Ријека Претседател на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка АД, Сараево Заменик-Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД, Љубљана
Франц Кербер Возраст: 59 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Јануари 2013	Заменик-Претседател на Управниот одбор на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Грац	Член на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Управен одбор на Höller Privatstiftung, Грац Член на Надзорен одбор на Bankhaus Krentschker & Co Aktiengesellschaft, Грац Заменик-Претседател на Надзорен Одбор на S IMMO AG, Виена Заменик-Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД, Сараево Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише Банка АД Риека
Валбурга Зајдл Возраст: 40 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Јануари 2013	Директор на Управување со стратегиски ризик Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Грац	Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Одбор за ревизија на слизинг, Србија, Белград Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Сараево Член на Одбор за управување со ризик на Асоцијација на Австриски штедни банки со заедничка одговорност
Ханс Лудвиг Диксер Возраст: 45 Прво назначување: Мај 2012 Термин на истекување: Август 2016	Директор на финансии на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Грац	Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Кристијан Поленак Возраст: 43 Прво назначување: Мај 2011 Термин на истекување: Јануари 2013	Партнер во Адвокатско друштво Поленак	Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Бранко Азески Возраст: 51 Прво назначување: Мај 2011 Термин на истекување: Јануари 2013	Претседател на Стопанска комора на Македонија	Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Кристијан Шеландер Возраст: 59 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Август 2012	Директор на Интернационален сектор Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Грац	Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише Банка АД Риека

Управен Одбор

Во текот на 2012 година беа извршени неколку промени во *Управниот одбор*. Срѓан Крстиќ и Владимир Ефтимоски се повлекоа од позициите *Претседател на Управниот одбор* (февруари 2012 година) и член на *Управниот одбор* (април 2012 година). Нивните функционални надлежности беа преземени од страна на членот на *Надзорниот одбор*, Сава Далбоков, како вршител на должност член на *Управен одбор* за период од 6

месеци. На крајот на 2012 година, Банката назначи уште двајца нови членови на *Управниот одбор*.

Следната табела ги прикажува информациите за актуелните членови на *Управниот одбор*. Информациите ги вклучуваат нивната возраст, годината во која тие беа назначени и годината во која нивниот мандат истекува, нивните сегашни позиции и област на одговорност и нивните главни деловни активности.

Членови на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

Член	Основна дејност	Области на одговорност и основни деловни активности
Александра Радик Возраст: 38 Прво назначување: Ноември 2010 Дата на истекување: Ноември 2014	Претседател на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• управување со ризик; • човечки ресурси; • усогласеност со законска регулатива; • функции на спречување на перење пари и финансирање тероризам; • организација и ИТ; • правни активности; • координација на кабинетот на УО; • координација на интерната ревизија; Член на Одборот за Ризик, ОНИТ и АЛКО.
Драган Илиевски Возраст: 36 Прво назначување: Октомври 2012 Дата на истекување: Октомври 2013	Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• функции на процесинг; • сметководство и контрола; • активности на службата за имот; • координација на активностите на безбедност Член на ОНИТ и АЛКО.
Саша Боко Возраст: 41 Прво назначување: Декември 2012 Дата на истекување: Декември 2013	Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• продажба-управување со физички лица; • продажба-управување со правни лица; • управување со средства; • маркетинг и комуникации; Член на АЛКО.

Други Одбори и тела на Банката

Надзорниот и Управниот одбор ги имаат воспоставено следниве постојани одбори – *Одбор за управување со ризици, ОНИТ, АЛКО, Одбор за ревизија и Комисија за именување и наградување*. Редовните извештаи доставени до *Управниот одбор* и *Надзорниот одбор* содржат специфични информации за работата на комисиите во текот на претходната година.

ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И РАЗВОЕН ПЛАН НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ ЗА 2013 ГОДИНА

А. Макроекономски проекции за 2013 година

Во процесот на подготовката на Деловната политика за 2013 година Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) своите деловни очекувања ги базираше пред се на утврдената долгорочна Визија и Мисија на Банката и проценките на интерните служби за можни и реално остварливи стапки на пораст. При квантифицирањето на своите деловни очекувања менаџментот на Банката ги зема во предвид и достапните информации од релевантни домашни институции како Народната Банка на Република Македонија (во понатамошниот текст НБРМ) и Министерството за Финансии, кои се произнесоа со сопствени анализи и очекувања за главните макроекономски параметри во 2013 година.

Експертските тела на НБРМ извршија надолна ревизија на последните макроекономски предвидувања и своите очекувања за 2013 ги сведоа на поумерени стапки на раст. Во согласност со досегашните перформанси и остварени резултати на домашната економија, НБРМ очекува:

- остварување на дел од ризиците за влошување на глобалниот економски амбиент;
- намалени очекувања за кредитната активност;
- задржување на проценката за стагнација на економијата во 2012 година и надолна ревизија на проекцијата на БДП за 2013 година на 2,2%;
- просечна стапка на инфлација од 3,2% за 2013 година и очекување за стабилизација до нивото на историскиот просек од 2,3% во 2014;
- постепено закрепнување во 2013 и 2014 година заради:
 - очекувања за позитивни ефекти од структурните промени врз извозот;
 - очекувања за солиден раст на домашната побарувачка;
- затворање на негативниот произведен јаз во втората половина на 2014 година;
- зголемување на нивото на девизни резерви;
- силен раст на извозот во 2013 и 2014 година, со очекувања за постојано закрепнување на странската побарувачка и светските цени на металите и позитивен ефект врз извозниот потенцијал од активноста на новите капацитети;
- поголеми увозни притисоци од извозната и домашната побарувачка во 2013 година и посебно во 2014 година;
- раст на домашната побарувачка во 2013 година и умерено засилување на растот во 2014 година, поддржано од најавените директни и јавни инвестиции и поволните движења кај пазарот на труд.

Прогнозите на Владата на Република Македонија квантифицирани преку предвидувањата на Министерството за Финансии за очекувана стапка на економски раст (БДП) во 2013 се истата да достигне 2,0% што не отстапува значително од статистиката на НБРМ и истовремено кореспондира со предвидувањето на Европската Банка за Обнова и Развој кое се однесува на нашата економија и изнесува 1,8%.

Како главни глобални приоритети во економската политика на Владата за 2013 година се наведени:

- одржување на силно јавно финансирање;
- стабилна макроекономска рамка;
- продолжување на процесот на економски реформи и забрзување на економскиот раст;
- зголемување на благосостојбата и подобрување на квалитетот на живот.

Клучни цели на Министерството за Финансии и мерки преку кои се планира постигнување на истите ќе бидат:

- обезбедување на одржлив економски раст, зголемување на вработеноста и намалување на сиромаштијата преку зголемување на конкурентноста, пораст на инвестициите и подобрување на бизнис климата;
- натамошен развој на заемјоделското производство и економската инфраструктура;
- одржување на макроекономска стабилност преку фискална и монетарна рамнотежа и конзистентност;
- одржување на нивото на умерено зголемување на нивото на задолженост на јавниот сектор, односно управување со јавниот долг преку минимизирање на трошоците и ризиците на среден рок;
- завршување на втората фаза на фискалната децентрализација и унапредување на финансирањето на единиците на локална самоуправа со поголема фискална автономија итн.

Б. Цели и задачи на деловната политика за 2013 година

Глобалните стратешки определби на Банката, нејзините Визија и Мисија се дефинирани уште со нејзиното превземање од страна на Steiermaerkische Bank und Sparkassen од Грац како доминантен акционер. Деловните цели потесно ги дефинираат активностите кои се планираат за 2013 година и истите се во насока на остварување на стратешките нефинансиски и финансиски цели на Банката. Клучните нефинансиски цели на Деловната политика за 2013 година се презентирани преку Мисијата на Банката и тие и понатаму остануваат да бидат максимизирање на вредностите на нејзините три главни целни групи:

- **клиенти** - овозможување на квалитетни услуги и структурирање на понудата со продукти кои ќе произлегуваат и ќе одговараат на нивните потреби;
- **акционери** – зголемување на вредноста на капиталот;
- **вработени** – организација на постојан процес на доусовршување и напредување, како и воведување на адекватен систем за наградување.

Стратегијата на Шпаркасе Банка за 2013 година е фокусирана на постигнување на ревидираните цели преку оптимизација на интерните ресурси, оптимизација на деловната мрежа, ризиците и трошоците, почитувајќи ги притоа регулаторните ограничувања. Приоритетни цели и задачи на Деловната политика во наредниот период остануваат:

- зголемување на пазарното учество и подобрување на своето присуство на пазарот;
- подобрување на квалитетот на кредитното портфолио преку пласирање на средствата во квалитетни проекти на бонитетни компании;
- подобрување на ефикасноста и ефективноста преку развој и усовршување на деловните процеси;
- подобра контрола на трошоците и подобрување на профитабилноста;
- централизација на back office функциите;
- започнување на проект за замена на банкарскиот информациски систем;
- имплементирање на рејтинг систем за физички лица;
- имплементација на програми за лојалност на клиенти;
- имплементација на МСП и МИКРО регионални центри;
- подобрување на процесот на наплата кај правни лица и имплементација на модел на наплата кај физички лица.

ПАЗАРНО УЧЕСТВО	2010	2011	2012	Б2013
кредити на правни лица	5,5%	6,6%	5,5%	5,7%
кредити на физички лица	3,6%	4,1%	3,8%	3,6%
ВКУПНИ КРЕДИТИ	4,7%	5,6%	4,8%	4,9%
депозити од правни лица	10,1%	10,7%	5,3%	5,3%
депозити од физички лица	1,9%	2,6%	2,6%	2,6%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ	4,4%	5,0%	3,4%	3,4%
ВКУПНИ СРЕДСТВА	4,3%	4,5%	3,9%	3,9%

Сите претходно наведени цели и мерки се очекува да резултираат со остварување на главните финансиски цели на Деловната политика на Банката:

- исполнување на ликвидносните индикатори пропишани од страна на регулаторот;
- зголемување на учеството на денарските кредити во вкупното портфолио;
- зголемување на учеството на депозитите по видување и долгорочните девизни депозити во вкупната депозитна база;
- намалување на учество на нефункционални кредити во портфолиото;
- одржување на висока стапка на адекватност на капиталот.

Квантифицирани во клучни показатели, финансиските цели на Деловната политика на Банката предвидуваат:

- постигнување на Стапка на поврат на Капиталот (POE) од 1,4%;
- постигнување на Стапка на поврат на Активата (POA) од 0,2%;
- коефициент за покриеност на кредитите со депозити (Loan to deposit ratio) 131,0%;
- коефициент Трошоци/Приходи (Cost/Income ratio) 59,7%;
- учество на сомнителните и спорни кредити во вкупното кредитно портфолио од 16,1%;
- коефициент на покриеност на нефункционалните пласмани со резервации (NPL coverage ratio) 81,6%;
- учество на расходите за резервации за ризик во вкупните кредити (ARC) на крајот од годината од 1,9%.

ПРОГРАМА НА МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА СТРАТЕШКИТЕ ОПРЕДЕЛБИ НА ДЕЛОВНАТА ПОЛИТИКА ЗА 2013 ГОДИНА

1. Ликвидност

1.1 Управување со оперативна ликвидност

Ликвидноста на Банката претставува спремност на Банката во секој момент да одговори на доспеаните обврски. Ликвидноста е индикатор за деловната способност и ефикасност на секоја банка, што е предуслов за довербата на клиентите. Преку ликвидноста на Банката се отсликува довербата на депонентите што и овозможува на Банката континуитет во деловните активности во неизвесни и ризични услови на работење.

Во процесот на управување со ликвидноста ќе се превземаат мерки и активности за одржување на истата на оптимално ниво.

Од овие причини Банката ќе управува со оперативната ликвидност преку одржување на:

- примарна резерва на ликвидност;
- секундарна резерва на ликвидност;
- кредити за ликвидност.

Примарната резерва на ликвидност се состои од денарските и девизни готовински средства (ефективата во трезор и волагајните, паричните средства на сметките во домашните и странски банки, како и на оперативната жиро сметка која се води во НБРМ) кои најлесно и најбргу можат да се претворат во потребна ликвидност. Примарната резерва по потреба би се движела помеѓу 4 и 10% од вкупната актива.

Секундарната резерва на ликвидност ја дополнува во случај на исцрпеност на паричните текови примарната резерва. Секундарната резерва ќе се состои од пласманите во краткорочни хартии од вредност издадени од Централната банка, краткорочни државни хартии од вредност, евентуални долгорочни државни хартии од вредност кои се високо ликвидни и тргувани на секундарниот пазар на капитал и ликвидни корпоративни хартии од вредност од поголеми и бонитетни банки и компании.

Ликвидносните хартии од вредност кои ќе ја сочинуваат секундарната резерва ќе имаат кратки рокови на доспевања, сигурна наплата на доспение и може да се претворат во пари брзо и без поголеми губитоци пред доспевањето. Секундарните резерви, за разлика од примарните кои се претежно безкаматни пласмани претставуваат каматоносни пласмани кои носат определена, не превисока, активна камата. Сепак секундарните резерви примарно се користат како ликвидносна резерва, а секундарно се во функција на профитабилноста.

Секундарната резерва по потреба би се движела помеѓу минимум 10% и максимум 15% од вкупната актива зависно од степенот на рестриktivност на монетарната политика и расположивите инструменти на пазарот односно нивото на секундарната резерва ќе се движи обратно пропорционално од степенот на рестриktivноста на монетарната политика.

Кредитите за ликвидност ќе се користат само во услови на недоволност на примарните и секундарните резерви на ликвидност, односно за повремено покривање на паричните дефицити и пласирање на оперативните парични суфицити. Доколку се достапни и трошковно рентабилни кредитите за ликвидност може да се користат и како примарени извор за обезбедување на ликвидност. Но, поради нивната слаба достапност на пазарот и повремениот и ограничена расположивост сепак претставуваат терцијален облик на ликвидносна резерва.

Во својата деловна политика која се однесува на овој есенцијален домен од работењето, Банката оперативно ќе планира, следи и одржува:

- соодветно ниво на Задолжителна резерва како и задоволителното ниво на денарски и девизни ликвидносни индикатори регулирани со Одлука на НБРМ;
- исполнување на интерните ликвидносни показатели и индикатори;
- ќе ја следи состојбата и движењето на сметките на депонентите при што се утврдуваат краткорочни (неделни и месечни) планови на сите приливи и одливи на средства;
- следење на рочната усогласеност на побарувањата и обврските;
- одржување на ликвидна актива на оптимално ниво со цел дневно покривање на сите потреби за ликвидност на доспеаните тековни обврски.

1.2 Управување со валутна позиција

Основен инструмент за управување со валутниот ризик е Отворената девизна позиција која е основен показател за нивото на изложеност на Банката на валутниот ризик. Во текот на 2012 година, Банката континуирано ја одржуваше отворената девизна позиција во законски дозволените лимити поделно по валути и на агрегатно ниво до 30%.

Управувањето со валутната позиција Банката во претстојната 2013 година ќе го остварува преку:

- доследна примена на Политиката за управување со валутниот ризик на Банката;
- одржување на адекватна валутна структура на девизните средства, која во зависност од движењето на курсевите на странските валути, ќе овозможи остварување на позитивни курсни разлики;
- анализа на ефектите од управувањето со валутниот ризик врз резултатите од работењето на Банката;
- превземање на конкретни активности за идентификација, мерење, следење и контролирање на валутната позиција преку:
 - следење на економските и другите услови во кои работи Банката, заради предвидување на можни промени во активностите во девизи и во денари со девизна клаузула и промена на девизните курсеви;
 - идентификација на изворите на валутниот ризик;
 - методи за мерење на валутниот ризик;
 - одредување на лимити;
 - извештајни форми.

Интерните критериуми за успешното управување со валутната позиција се:

- точен и навремен тек на информациите;
- комплетна и ефикасна интеракција помеѓу сите дирекции и одделенија кои се вклучени во процесот на управување со валутната позиција;
- јасно дефинирани функции, должности и нивоа на делегиран авторитет и одговорност.

1.3 Вложување и управување со Хартии од вредност

Банката во својата Деловна политика во 2013 година и понатаму ги реализира пропишаните интерни активности кои ќе се превземаат во случаи кога Банката во свое име и за своја сметка ќе тргува со сопственички и должнички хартии од вредност (акции, обврзници и останати инструменти со кои може да се тргува на домашниот пазар на Капитал). Тоа ќе го извршува согласно Законот за хартии од вредност и останатите законски и подзаконски акти, имајќи ги во предвид

лимитите за тргување со поодделни хартии од вредност и останати инструменти, листата на одобрени хартии од вредност со кои може да се тргува, овластените учесници на пазарот, забранети дејствија во врска со работењето со овие хартии од вредност, порамнување на трансакциите со хартии од вредност, евидентирање на сопственоста врз хартиите од вредност и други прашања од доменот на тргувањето со овие хартии од вредност.

Банката и во 2013 година ќе вложува во акции или обврзници кои се котирали на Македонската берза за долгорочни хартии од вредност и ќе вложува во хартии од вредност издадени од страна на Министерството за Финансии и Народната Банка.

Управувањето со позицијата на хартии од вредност секогаш има клучна улога како во одржување на соодветна ликвидносна позиција така и во делот на подобрување на профитабилноста преку пласирање на вишокот на слободни средства во државни и богајнички записи. Во овој сегмент од работењето се предвидуваат следните активности:

- активно следење и учество на аукциите организирани од страна на монетарните и фискалните власти, во согласност со поволноста на понудените стапки на принос;
- вложување во богајнички записи;
- вложување во државни записи (денарски и со валутна клаузула);
- вложување во државни обврзници на домашниот и странскиот пазар;
- капитални вложувања во акции на бонитетни и профитабилни домашни компании;
- пресметка и следење на интерни индикатори и нивно одржување во пропишаните лимити;
- диверзифицирање и менаџирање на ризикот од вложување во хартии од вредност со вложување во соодветни рочности;
- управување со краткорочните вложувања во хартии од вредност во функција на исполнување на регулаторните барања за минимално пропишано ниво на ликвидност до 30 и 180 дена.

2. Корпоративна стратегија и работење со правни лица

Во 2013 година Секторот Управување со правни лица планира да се посвети на зајакнување на сопствените капацитети, како и зголемување и подобрување на квалитетот на кредитното портфолио.

Стратешката определба е да бидеме силен партнер за нашите клиенти со понуда на атрактивни и издржливи решенија за финансиските потреби на нашите клиенти. Главните стратешки приоритети за оваа година ќе бидат:

- зголемувањето на кредитното портфолио преку понатамошна поддршка на постоечките клиенти и привлекување на нови бонитетни клиенти;
- зајакнување на “a vista” депозитната база, но и привлекување на долгорочни депозити во странска валута;
- пренесување на акцентот на продажбата на кредити во домашна валута;
- поддршка на нето-извозниците со понуда на поповолни услови;
- поддршка на клиентите во делот на акредитивните и гаранциски работи како и документарната наплата преку подобрување на условите и побрзо и поефикасно одлучување;
- воведување на нови производи во Каталогот на производи за правни лица и континуирано подобрување на постоечките според барањата на клиентите и задоволувањето на нивните потреби:
 - воведување на Overdraft – Рамковен кредит на трансакциска сметка;
 - воведување на пакет на услуги за корпоративните клиенти (Vir / Gold);
 - унапредување на проектното финансирање;
 - cross-selling;
 - воведување на FIT Payment 2.0 – брз трансфер на средства (девизни трансакции) во рамките на EGB и STSP Групацијата;
- промени на политиките и процедурите во работењето, со цел полесно остварување на целите на Секторот;
- силен фокус на формирањето на цените;
- најдобри трансакциски услуги (секојдневно банкарство/неризични производи), платен промет во земјата и странство, подобрување на електронското банкарство.

Клучни цели на Деловната политика за 2013 година се:

- активен однос со клиентите – односот, понудата и услугата ќе бидат клучни инструменти во стекнувањето на лојалност на постоечките клиенти и зголемување на бројот на нови;
- формирање на нова служба – **Центар за услуги на корпоративни клиенти**, во рамките на Секторот Управување со правни лица (**Corporate Service Center – CSC**);
 - за Секторот за Управување со правни лица да ја даде максималната целокупна услуга на корпоративните клиенти, т.е од кредити, платен промет со странство, електронско банкарство, дебитни картици за правни лица, депозити, помош при решавање на рекламации од страна на клиентите итн., од големо значење за Банката е формирањето на овој Центар. Со формирањето на оваа служба се планира и очекува да се унапреди услугата која ја добиваат корпоративните клиенти.

3. Работа со население и управување со деловна мрежа

Во делот на кредитното и депозитно работење со физички лица, Секторот Управување со физички лица ќе стави акцент на следните активности:

- активна продажба и пласирање на денарски кредити, кредитни картици и дозволени пречекорувања по трансакциска сметка со цел зголемување на профитабилноста;
- активно промовирање и продажба на депозитните производи со акцент на засилена продажба на долгорочните депозити во евра и привлекување на „a vista” депозити за физички лица;
- воведување на нови и ревидирање на постоечките кредитни и депозитни производи со цел пресретнување на потребите на постоечките и привлекување на нови клиенти, како и прилагодување на промените на пазарот;
- развој и воведување на производи и услуги за конкретни таргет групи;
- зголемување на некамерните приходи преку воведување на нови провизии и надоместоци и ревидирање на постоечките;
- таргетирање на бонитетни компании и доставување на понуди за вработените;
- продолжување на досегашната, како и воспоставување на нова деловна соработка со градежните компании во делот на финансирање на продажбата на станови, со цел зголемување на долгорочните наменски пласмани;
- континуирано и активно следење на пазарните услови, промените во бизнис окружувањето и адаптација на трендовите во банкарскиот сектор со цел одржување на конкурентноста на Банката.

Во делот на алтернативните канали за дистрибуција ќе се превземат следните активности:

- подобрување на карактеристиките на постојните кредитни картични производи преку воведување на безкамерно плаќање на рати и СМС известување за трансакции направени со картички;
- воведување на нови производи и кобрендираните картички;
- ширење на мрежата на банкомати и ПОС уреди и реалокација на постојните во случај на нивна недоволна искористеност. Разгледување на можноста за добивање на лиценца за прифаќање на Visa картички на ПОС уредите на Банката;
- имплементација на ново техничко решение за електронско банкарство со напредни функционалности согласно потребите на клиентите;
- имплементирање на решение за мобилно плаќање во соработка со Т-Мобиле Македонија за имателите на трансакциски сметки во Банката.

Во делот на мрежата на експозитури, Секторот Управување со физички лица ќе продолжи со активностите за:

- подобрување на услугата, зголемување на задоволството на клиентите и подигнување на степенот на лојалност;
- подигнување на нивото на комуникација со клиентите преку подобрување и усовршување на комуникациските и продажните вештини на вработените во експозитурите;
- cross-selling активности со цел унапредување на продажбата;
- поддршка на мрежата на експозитури во тековните активности насочени кон обезбедување на квалитетна услуга и постигнување на успех во продажбата;
- организационо и кадровско усовршување преку континуирани обуки на вработените во експозитурите, со цел зголемување на нивото на знаење;
- проверка на знаењата на вработените преку спроведување на тестирања за различни сегменти од работењето;
- одржување на стандардите за квалитетно и стабилно кредитно портфолио преку засилени активности за наплата.

4. Управување со ризици и наплата

4.1. Политика на управување со ризик

Во текот на 2013 година во делот на управување со ризиците се планира понатамошно унапредување на системот за управување со ризик особено во делот кој подразбира нова перспектива на управувањето со ризикот, односно ставање на управувањето со ризик во функција на унапредување на кредитниот процес. Тоа подразбира постигнување на посакуван раст на портфолиото, преку унапреден процес на управување со кредитниот ризик, а во исто време контрола над параметрите и показателите на ризикот. Во постигнување на овие цели како главни лимитирачки фактори би можеле да бидат новиот очекуван бран на ефекти од економската криза во економијата и намалената ликвидност на клиентите на пазарот, но во исто време и интерно започнатите процеси кои се однесуваат на започнување на проектот за имплементација на ИБИС и лимитираните ресурси на постоечкиот Банкарски систем, како и лимитираниот know-how.

Еден од приоритетите за 2013 година исто така е адекватно спроведување на планот за 2013 година во врска со проектот Risk Governance, кој подразбира усогласување и приближување кон групациските стандарди за управување со ризиците.

Во делот на управувањето со **кредитниот ризик** се планираат следните активности:

- подобрување на квалитетот на кредитното портфолио кој треба да се постигне преку:
 - таргетирано превземање на клиенти со подобар интерен рејтинг (4,5) и клиенти кои работат во прифатливи индустрии;
 - интегрирање на KRIMI APS во кредитниот процес за физички лица;
 - одредување на финансиски модел за одредени сегменти на клиенти и ефикасно спроведување на стратегии за излез - exit strategy;
- поефикасно управување со трансакцискиот ризик што подразбира унапредување на cash-flow анализата и адекватно структурирање на кредитите наменети за обртни средства;
- унапредување на процесот за управување со колатерали преку:
 - подобрување на квалитетот на проценките во однос на кредитоспособноста на клиентот преку ангажирање на експерти од оваа област;

- напредни стандарди во крос-колатерализацијата и
- одржување на адекватно ниво на квалитет на податоци за колатералите;
- унапредување на квалитетот на услугата на клиентите преку:
 - разбирање на потребите на клиентите и адекватно структурирање на понудените производи во согласност со потребите на клиентот;
 - подобрување на квалитетот на кредитните апликации и скратување на времето до позитивен востум од Ризици;
- воведување на стратегија за кредитирање на микро клиенти и Развој и имплементација на модел за проектно финансирање.

Во делот на управување со **стратегиски ризици** главни приоритети за 2013 година ќе бидат:

- подобрување на ИТ поддршката во делот на стратегиските ризици со цел воспоставување на квалитетна база на податоци што ќе овозможи подобар квалитет на извештаите;
- развој на историска база на податоци со цел да се олесни калкулацијата на параметрите на ризикот;
- развој на Модел за Risk pricing со цел да се подобри политиката на утврдување на цената врз основа на ризикот ;
- нови редовни извештаи како дел од MIS;
- подобрување на методологијата за пресметка на оштетувања и посебна резерва;
- усогласување со новините во делот на законската регулатива која ја уредува пресметката на интерната адекватност на капиталот (ICAAP) и
- целосна имплементација на методологијата за пресметка на ликвидносните индикатори LCR и NSFR.

4.2. Наплата на проблематични кредити и управување со превземени средства

4.2.1 Мерки за подобрување на наплата

Потребата од подобрување на наплатата во делот на проблематичните кредити е еден од основните приоритети неопходни за остварување на поставените цели.

За таа цел се превземаат следните активности:

- воведување на софтвер за следење на наплатата кај физичките лица од +1 денови на доцнење;
- промена на системот од наплата по продукти во наплата по клиенти во Дирекцијата за наплата за проблематични кредити;
- подобрување на техничките можности за комуникација и пратење на резултатите (системско следење на уплатите на дневна основа);
- реферирање преку одржување на состаноци за пратење на наплатата;
- зголемена активност во контактите со должниците и нивна непосредна посета на терен;
- агресивност во наплатата преку извршни постапки, со цел постигање на поголеми ефекти.

4.2.2 Таргети за наплата

Поставената цел за наплата е збир на наплата во “кеш” и превземени средства. Наш фокус ќе биде наплата во “кеш”, за сметка на наплатата во превземени средства.

4.2.3 Политика на управување со превземени средства

Стратегијата на Банката во делот на управувањето со превземените средства, подразбира преземање на имот само во услови на познат купувач каде намерата за купување е позната, што подразбира брзо и адекватно претворање во “пари”.

За таа цел ќе се превземат следните активности:

- изготвување на планови за продажба на преземените имот;
- активна интернет продажба (постојано сервисирање на интернет страната со превземен имот);
- непосредни контакти со физички и правни лица потенцијални купувачи;
- контакт со етаблирани Агенции за продажба на недвижен имот.

5. Политика на цени и управување со Актива и Пасива

Банката ќе ја конципира ценовната политика во 2013 година на начин кој ќе обезбеди конкурентност на продуктите, но и подобрување на каматната маргина. Моменталната состојба на европските финансиски пазари и неизвесноста која владее во евро зоната се доволен показател дека во следниот период ќе биде потребен засилен мониторинг на движењето на активните и пасивните стапки и нивно усогласување согласно пазарните состојби.

Интерно работно тело преку кое ќе се изведуваат клучните активности во овој домен е Комитетот за управување со Актива и Пасива (АЛКО) кој е надлежен за оценување на правилно користење на пропишаните лимити (валутен, каматен, ликвидносен, ризикот од вложување во хартии од вредност). Исто така, Комитетот оценува и дава препораки за стратешките позиции со цел остварување на профит со одредени среднорочни и долгорочни инвестиции.

Во 2013 година во фокусот ќе биде остварувањето на соодветно ниво на профитабилност преку одржување на проектираното

ниво на нето каматна маргина (пресметана од каматоносната актива и пасива) од 3,0%.

Политиката на тарифи и надомести за банкарски услуги ќе биде усогласена со пазарните цени и ќе делува во насока на остварување на стратешките цели за зголемување на клиентското портфолио и обемот на трансакции. Во делот на провизиите, Банката ќе наплатува надоместоци за вршење на банкарски услуги во висина што ќе биде конкурентна со надоместоците од другите Банки и согласно пазарните услови.

6. Човечки ресурси

Исполнувањето на генералната деловна политика на Шпаркасе Банка Македонија за 2013 е поврзано со засилување на врвниот и линискиот менаџмент, привлекување на високопрофесионален персонал кој ќе донесе дополнително know – how, знаење и вештини, ќе придонесе во развој на процесите и услугите во Банката, ќе внесе дополнителна ангажираност за испорачување врвна услуга за клиентите, како и во градењето на нова корпоративна култура.

Банката во 2013 година ќе ја имплементира и заживее новата организација на деловните процеси. Ќе развие и имплементира основен систем за наградување кој ќе биде надополнет со бонусен систем и клучни индикатори за проценка на учинокот на персоналот. Градејќи ги сите системи транспарентно, следејќи го пазарот и создавајќи конкуритивни услови ќе оствари влијание врз зголемување на лојалноста, посветеноста и мотивацијата на персоналот.

Политиката за развој на дополнителни знаења и вештини ќе биде во фокусот и во 2013 година, а акцент ќе биде ставен на унапредување на односот со клиентите и подобрување на продажните вештини. Тренингот и развојот на персоналот ќе се реализира преку надворешни специјализирани тренинг центри, преку групациската размена како и преку интерен трансфер на знаења.

Банката во континуитет ги следи и се усогласува со промените во законската регулатива, стремејќи се постојано да создава подобри услови за вработените и грижејќи се за здравјето и безбедноста.

Придонесувајќи и како општествено одговорна компанија, Банката ќе ја продолжи својата улога на активен партнер на високообразовните институции, помагајќи им преку подготовката на студентите Практиканти за идните работни предизвици.

Размената на искуства и најдобри практики за управување со човечкиот капитал во рамки на групацијата, како и учеството на домашни и светски форуми и конференции е определба и за 2014 година давајќи и на Банката компаративна предност.

7. Маркетинг и комуникации

Платформата на Службата за Маркетинг и комуникации за 2013 година ќе биде заснована на бенефициите на Банката, што всушност значи ќе се искористи промовирањето на квалитетни услуги, преку промоција на постоечките и новите производи на Банката. Рекламирањето на производите ќе продолжи да се фокусира на клучните индикатори на продажбата, производ, цена, дистрибуција и промоција, со акцент ставен на квалитетот на услугата. Врз основа на изградениот препознатлив имиџ нема да се користат класичните адвертајзинг услуги, освен традиционалните телевизиски спотови, ќе се користат и пократки форми како што се “пре-и” пост-Roll”, интерактивни веб реклами, анимации итн. Како алатка во рекламирањето ќе се користи нашата фејсбук страница, креирана во 2012 година, присуство на социјалните мрежи – Фејсбукот, е неминовно, со оглед на моќта која ја имаат социјалните мрежи. Во промовирањето на производите и во користењето на маркетинг алатките, се следат потребите на потрошувачите, а како основа ќе се користат веќе дефинираните финансиски и нефинансиски цели во Деловната политика на Банката и таргети во маркетинг планот.

Службата за Маркетинг и комуникации имплицира и проактивна комуникациска платформа. Се повеќе примери покажуваат различни аспекти на нови форми на комуникација кои се користат и во Банката, која на интересен и оригинален начин, се изразува преку соопштенија за јавност, прес конференции, организација на различни настани и спонзорства. Спонзорствата ги градиме со пристап кон проекти на долгорочна основа, со што овие активности резултираат во долгорочни позитивни последици. Настаните се продолжена рака во местата каде што дејствуваме, се водиме во поголема мера по системски принцип, за таргетирани групи.

Интерната комуникација во Банката во наредниот период ќе се отсликува пред се во развој на вработените, преку тренинзи, споделување на идеи и искуство. Вработените се наша најголема предност, затоа и интерниот експертски тим е гарант дека методите кои што ги користиме за било каков проект се секогаш врвна методологија во областа на работењето на Банката. Стремежот на Банката е да се грижи за вработените, да ги поттикнува и да ги подигнува стандардите на работењето ќе продолжи во 2013 година. Тука е проектот „Берза на идеи”.

Акцент на своето работење Банката во 2013 година ќе даде на Корпоративната општествена одговорност. Оваа година се планира значаен напредок со нови КОО проекти. Имаме стратешка усмереност и одговорност каде базата на добрата практика во овој случај се однесува на теми кои се најрелевантни за поширокиот општествен развој и кои се темелат на социјалниот, економскиот и односот со заедницата. Проектите треба да бидат во склад со етичките, моралните и сите корпоративски вредности на Шпаркасе и нашата Групација. Гледано низ призма на полето на нашиот пристап кон КОО, се фокусираме во главно на области од културата, со акцент на филмската уметност, образованието, заштитата на животната средина и односот со вработените.

8. Управување со имот и контрола на трошоци

Во текот на 2012 година во рамките на Банката беше спроведен проект за подобрување на ефикасноста и економичноста во работењето и воспоставување на систем за контрола на трошоци, кој што резултираше со оптимизација на многу трошоци поврзани пред се со канцелариското работење и функционирањето на деловната мрежа. Во Деловната политика за 2013 година исто така се придава голема важност на контролата на непродуктивните трошења со цел максимизирање на финансиските резултати. Проектот продолжува и во 2013 година со непроменета цел - подобро управување со набавките (намалување на цените, подобрување на квалитетот, стабилност на набавката) и оптимизирање на работните процеси со цел намалување на непродуктивните трошоци.

Деловната политика за 2013 година предвидува континуирано унапредување на овој процес преку воспоставување на интерен систем за мониторинг и известување кој ќе обезбеди рационализација и дополнителни заштеди. Како дополнителна активност во оваа насока ќе го издвоиме и проектот за приклучување на Банката кон групациски набавки и користење на бенефитите од истиот. Клучно поле на кое се очекува ефект и заштеда од оваа активност е пред се сферата на ИТ трошоците, електронските сервиси и комуникациските услуги.

Активностите кои беа извршени во текот на проектот за намалување и оптимизација на административните трошоци, остануваат на сила како тековна обврска на договорните служби:

9. Усогласеност со прописи

Ефикасно корпоративно управување во согласност со високите групациски стандарди е дел од идентитетот на нашата банка. Банката, како досега, така и во претстојните години ќе продолжи со обезбедување на одговорно, вредносно-управувано раководство и контрола на Банката преку нашиот систем на корпоративно управување, поточно преку воспоставени четири клучни принципи: добри односи со акционерите, ефективна соработка помеѓу Управниот одбор и Надзорниот одбор, систем на оценка и наградување на раководството и вработените базиран на перформанси, како и транспарентно и навремено известување. Фундаментална основа за горенаведеното пред сè претставува воспоставениот и имплементиран Кодекс за корпоративно управување.

Кабинетот на Управниот одбор служи како алатка која ги координира органите и телата формирани во Банката и овозможува на соодветна информираност на истите во процесот на донесување одлуки. Оваа улога во континуитет ќе се овозможува пред се преку следниве задачи и одговорности:

- постојана ревизија на постоечки договори со добавувачи за различни видови на услуги во обид да се усогласат цените со пазарните;
- одлучување по принципот на најповолен понудувач без да се загрози квалитетот на услугите;
- идентификација на местата каде е можна заштеда и подобрување на соодносот на трошоци/приходи како главна цел и показател на ефикасноста.

Поедноставување на деловните процеси и максимизирање на нивната ефикасност и ефективност се долгорочен императив на менаџментот на Банката. Затоа, со Деловната политика за 2013 година се предвидени и дополнителни активности во таа насока:

- имплементација на трошковни центри во согласност со последната систематизација на работни места и имплементација на месечен мониторинг на трошоците на ниво на трошковен центар;
- директно инволвирање, едукација и информирање на вработените како носители на буџетот за трошоци со цел постигнување на подобри ефекти преку редовни извештаи за исполнување на предвидените буџети.

Очекуваните ефекти од претходно наведените активности се инкорпорираани во финансискиот план за 2013 година.

- обезбедување на тековните значајни информации до Управниот и Надзорниот одбор;
- консултација со и советување на вработените и раководството на сите нивоа, врз основа на инструкциите добиени од членовите на Управниот и Надзорниот одбор, како за тековните, така и за стратегиските одлуки;
- подготовка и проверка на одлуките кои треба да бидат донесени од страна на релевантните органи на Банката.

Функцијата контрола на усогласеност со прописите, како дел од Кабинетот на Управниот одбор, ќе ги одржи напорите и вложувањата кои се насочени кон идентификување на неусогласеностите во работењето на Банката, преку спроведување на редовни контроли и следење на регулативата која има потенцијално влијание на деловни сегменти на Банката, на целокупното банкарско работење, како и редовни прегледи на хармонизацијата на деловниот развој и особено трансакциите, производите и процесите.

10. Спречување перење пари и финансирање на тероризам

Во насока на остварување на зацртаните стратегија и план за 2013 година од аспект на зголемување на волуменот на кредити и депозити со привлекување на нови клиенти, но и со развивање на деловните односи со постоечките клиенти, Службата за спречување перење пари и финансирање тероризам ќе настојува активно да учествува во процесот на донесување одлуки за воспоставување на деловен однос - отворање на сметка, како и склучување на договор за кредит или депозит. Акцентот ќе биде ставен на развој на процесот “Запознај го својот клиент” кој ќе биде значаен елемент во оценката на клиентите се со цел да се развие

11. Внатрешна ревизија

Внатрешната ревизија во денешни услови е модерна професија, која еволуираше од сметководствено ориентирана вештина кон професија ориентирана кон менаџментот (раководството). Денес внатрешната ревизија се смета како посебна дисциплина со далеку поширок опфат.

Внатрешната ревизија има независна, објективна и советодавна улога, дизајнирана да ја зголеми вредноста и да го подобри работењето на организацијата. Таа и помага на организацијата да ги оствари своите цели преку примена на систематски и дисциплински пристап за оценка и подобрување на ефективноста на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес.

Главна цел на ревизијата во текот на 2013 година ќе биде усогласување со Групациските стандарди, со истовремено почитување на националната регулатива. Ова се однесува како на интерните акти, така и на формата и содржината на ревизорските извештаи и останати методологии и елементи значајни за работењето на ревизијата. Ова е од големо значење бидејќи една од клучните цели на Групацијата е да постои што е можно поголема унифицираност во сите сегменти, што би обезбедило и полесна споредливост на групациско ниво.

Приоритет на Секторот во 2013 секако ќе биде унапредување на работењето со подобрување на квалитетот на извештаите како и зголемување на ефикасноста на сите вработени во внатрешната ревизија.

Внатрешната ревизија треба да обезбеди објективна и независна оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола, точноста на сметководствената евиденција и финансиските извештаи, усогласеноста со интерните политики и процедури на Банката и со законите и регулативата што е во сила, како и на општата ефикасност во работењето на Банката.

деловна соработка со сериозни компании, но и индивидуи, успешни во секторот во кој стопанисуваат и работат согласно законските прописи. Составен дел на овој процес е ризичното профилирање на клиентите кое ќе се развива во насока на ефективна проценка на ризиците од перење пари, финансиски криминал и финансирање на тероризам. Ваквата категоризација на клиентите ќе овозможи ефикасна алокација на ресурсите од аспект на мерките кои треба да се преземат од страна на Банката со цел да се намали изложеноста на споменатите ризици.

Систематска, објективна оценка од страна на внатрешните ревизори на разните активности и контроли во рамките на една организација е со цел да се одреди дали:

- финансиските и оперативните информации се прецизни и доверливи;
- ризиците за претпријатието се идентификувани и минимизирани;
- се следат надворешните прописи и општо прифатените внатрешни политики и процедури;
- се задоволени соодветните критериуми на работење;
- ресурсите се користат на ефикасен и економичен начин;
- целите на организацијата се исполнуваат на ефективен начин - сето тоа со цел да се обезбеди консултација со раководството и да им се помогне на членовите на организацијата во однос на ефективното исполнување на нивните раководни одговорности;
- соодветна поставеност и исполнување на задачите на Секторта за внатрешна ревизија е од особено значење и за Надзорниот Одбор и акционерите на Банката.

Внатрешната ревизија во текот на 2013 година ќе ги извршува своите активности во согласност со Годишниот план за работа на Внатрешната ревизија за 2013 година кој согласно член 96 од Законот за банки, Статутот на Банката и интерните акти за работа, е одобрен од Надзорниот Одбор на Банката.

Истовремено Годишниот план е изготвен согласно Групациските стандарди, на дневна основа по лица, со што ќе се обезбеди и соодветна евалуација и можност за мерење на ефикасноста на работењето на секој поединец во Секторот.

В. Квантифицирање на финансиските цели на Банката

План на Билансот на состојба

Во согласност со зацртаните цели на Деловната политика за 2013 година, вкупните средства на Банката до крајот на годината се очекува да забележат умерен пораст од 4,4% во однос на минатата година. Растот на вкупните средства ќе биде диктиран пред се од планираниот раст на кредитното портфолио и готовинските парични средства, на сметка на интенцијата за намалување на вложувањата во хартии од вредност.

1. Извори на финансирање

1.1. Депозити од клиенти - депозитната база на Банката се очекува да го зголеми своето учество во вкупните извори на Банката достигнувајќи 51,3%. Планиран е вкупен пораст на депозитната база од 6,4% во 2013 година. При тоа, спредено со крајот на 2012 година предвиден е пораст од 3,1% на орочените депозити од физички лица и 9,6% на останатите депозити. Вкупно планираниот пораст на орочените и како и депозитите по видување од физички лица изнесува 3,4%, додека порастот на вкупните депозити од правни лица е проектиран на 10,3%. Фокусот кај овој извор на финансирање е ставен на депозитите по видување кај правните и физичките лица, како и на долгорочните девизни депозити кај физичките лица.

1.2 Кредитни линии и обврски по кредити - јазот помеѓу планираниот раст на средствата од една и обврските и капиталот од друга страна ќе се финансира со долгорочно задолжување во вид на кредитни линии од странски банки и финансиски институции. Покрај редовното сервисирање на доспеаниот долг по основ користење на постоечките кредитни линии, планирана е замена на краткорочните депозити во износ од 30,0 милиони евра од матичната банка со долгорочна кредитна линија. Дополнителни 10,0 милиони евра ќе се повлечат од ЕИБ а останатите средства ќе бидат обезбедени од ЕБРД, МБПР и ИФАД фондовите, како и од некои домашни банки во вид на краткорочни кредити за ликвидност.

1.3 Капитал и резерви - во 2013 година не е предвидено зголемување на основниот капитал преку дополнителна емисија на акции, единствениот пораст на капиталот се однесува на реинвестирањето на предвидената добивка за годината.

2. Средства

2.1 Парични средства и пари во странски банки - планираниот пораст на готовината и паричните средства кај Народната Банка и странски банки во однос на 2012 година изнесува 24,1%. Во планираниот износ се вклучени паричните средства по видување и орочени на ностро сметките во кореспондентските банки, готовината во благајните и паричните средства издвоени на сметките кај Народната Банка. Најголемиот дел од 61,3% од готовинските средства се однесува на планираното ниво на денарската и девизната Задолжителна резерва пресметани врз основа на предвиденото ниво на депозити на крајот од годината. Останатите 38,7% во најголемиот дел се однесуваат на планираниот износ на парични средства потребни за оптимално и непречено извршување на работите поврзани со девизниот платен промет со странство и трансакциите со кореспондентските банки кои произлегуваат од него.

Планираниот износ ќе обезбеди одржување на ликвидноста на посакуваното ниво, издвојување на соодветно ниво на задолжителна денарска и девизна резерва и исполнување како на интерните така и на ликвидносните индикатори пропишани од регулаторот.

2.2 Кредити на клиенти - во согласност со анализа на трендовите од изминатите години и проценката на пазарниот апсорпционен потенцијал, за 2013 година Банката предвидува вкупен пораст на кредитното портфолио од 9,9%. Покрај достапните макроекономски проекции од релевантните домашни институции, при изготвување на планските бројки од страна на стручните служби во предвид се земени информации за тековни проекти и очекувања добиени од директна комуникација со клиентите. Согласно стратегијата на менаџментот, предвиден е пораст од 2,8% кај кредитирањето на физичките лица, додека очекуваниот пораст во сегментот на кредитирање на финансиски и нефинансиски правни лица (вклучително и јавниот сектор) е 11,2%. Остварување на порастите во предвидениот обем за Банката ќе значи и промена во валутната структура на портфолиото во корист на кредитите во домашна валута што ќе има повољно влијание на каматните приходи и општата профитабилност. Во услови на сеуште нестабилно макроекономско окружување основен приоритет на менаџментот на Банката е да го одржи растот со истовремено успешно менаџирање на ризикот кој произлегува од планираното и постоечкото портфолио.

2.3 Хартии од вредност - согласно стратегиите за управување со ликвидноста и вложување во хартии од вредност, со деловната политика за 2013 предвидени се две клучни стратешки измени кога станува збор за инвестициите во хартии од вредност:

- првата се однесува на намалување на вкупниот износ на вложувања за -17,1% до крајот на годината;
- втората измена се однесува на структурата на хартиите од вредност, односно реструктурирање на 7,5 милиони евра од краткорочни во долгорочни државни записи. Главна причина се намалените каматни стапки на краткорочните хартии, а цел е максимизација на профитабилноста со истовремено исполнување на регулаторните барања и интерните ликвидносни индикатори.

План на приходи и расходи

1. Каматни приходи и расходи – при планирањето на каматните приходи и расходи банката се базираше на постоечката и планираната структура на пласманите и изворите и нивната динамика во текот на годината. Во согласност со овие претпоставки, нето планираниот каматен приход е со проектиран раст од 3,4%, при што каматниот приход е понизок во однос на минатата година како резултат на падот на кредитното портфолио во текот на 2012 година, стратешката определба за контролиран и умерен пораст на пласманите и намалената очекувана просечна каматна стапка како резултат на изменетите пазарни услови.

Позитивен ефект врз каматниот приход ќе имаат вложувањата во хартии од вредност, односно нивната структурна промена во корист на долгорочните државни записи. Очекуваните приходи од оваа позиција се 10,3% повисоки во однос на минатата година. На страната на обврските, планирано е намалување на каматните расходи за -28,7%. Тоа е резултат на неколку фактори од кои ќе ги издвоиме:

- ефектот од намалената просечна каматна стапка на депозитите направено во текот на 2012 година;
- ефектот од намалената концентрација на големи депозити од ВИП клиенти правни лица во однос на 2012 година;
- планираниот умерен пораст на депозитната база.

Нето каматната маргина како разлика помеѓу каматоносната актива и пасива е проектирана на ниво од 3,0%.

	2010	2011	2012	Б2013
Просечна цена на каматоносна актива	6,5	6,2	5,8	5,1
Просечна цена на каматоносна пасива	3,1	3,1	2,9	2,1
Нето каматна маргина	3,4	3,1	2,9	3,0

2. Приходи и расходи од провизии - планираниот нето раст на банкарските провизии и надомести за 2013 година изнесува 3,0%, каде што порастот на приходите по овој основ е проектиран на 2,0%, додека планираниот пораст на расходите е 1,0%. Малиот планиран пораст на нето приходите од провизии е резултат на две причини: првата се однесува на малиот планиран пораст на кредитното протфолио, а втората на малиот планиран обрт во 2013 година. Во услови кога нето ефектот од трансакциите од редовните банкарски активности се очекува да биде на релативно исто ниво во однос на изминатата година, порастот на нето провизиите се должи пред се на заштедите од помалите расходи за надомести по основ на гарантирани депозити за ВИП клиенти во споредба со 2012 година.

3. Расходи од дејноста - Управувањето со трошоците ќе биде следено преку постојано мерење на показателот Трошоци/ Приходи при што на крајот од 2013 година се очекува учеството на оперативните трошоци во оперативните приходи да изнесува 59,7%. При планирањето на административните трошоци Банката се раководеше според принципите на рационалност и економичност, со интенција постигнување на максимални приноси со пониски трошоци.

3.1. Трошоци за вработени - во вкупниот износ на трошоци за вработени покрај платите, надоместите и задолжителните придонеси за здравствено и пензиско осигурување, се вклучени и резервирања за различни видови користи на вработените, како и надомести по основ бонуси кои би произлегле од остварувањето на планските задачи.

Планираниот раст на оваа трошкова ставка за 2013 година изнесува 14,0%. Зголемувањето е резултат на следните поважни фактори:

- нова систематизација согласно новата организациона шема, која стапува на сила во првиот квартал од 2013 година;
- планираното зголемување на бројот на вработени.

3.2. Административни трошоци и амортизација - вкупните расходи од оперативно работење се проектирани на ниво за 9,8% повисоко од 2012 година. Зголемувањето се однесува најмногу на повисокото планирано ниво на ИТ трошоците, трошоците за канцелариско работење, како и заради трошоците за обуки на вработените:

- поголемиот планиран износ на ИТ трошоци се должи на трошоци поврзани со: апликативни решенија неопходни за усогласување со групациските стандарди, трошоци за back up локација и како ново апликативно решение за електронско банкарство;
- зголемувањето на канцелариските и трошоците за закупнини се должи на земањето под наем на новиот деловен простор за проширување на Централата и трошоците поврзани со неговото одржување;
- трошоците за обуки се планирани.

Амортизацијата согласно Деловната политика се планира да биде 5,2% пониска од минатогодишниот износ како резултат на завршување на периодот на амортизација на голем дел од опремата и инвентарот во текот на 2012 година. Во износот на амортизацијата беа земени во предвид и планот за износ и динамика на нови инвестиции.

3.3. Останати расходи од дејноста - овие трошоци во себе ги вклучуваат исправките и ефектите од работа со превземени средства, расходите за фондот за осигурување на депозити, даноци и давачки кон регулаторни тела, како и други расходи и приходи без поголемо материјално значење. Со Деловната политика планирано е намалување од 40,8% на останатите расходи од дејноста во споредба со 2012 година.

Најголем ефект за помалото ниво планирано за 2013 година има значително помалиот планиран износ за исправка на вредност на постоечки превземени средства во однос на лани (71,5%) Друга значителна ставка е трошокот за фондот за осигурување на депозити од физички лица за кој е планиран зголемен трошок за 8,5% во склад со планираниот раст на депозитната база од населението.

4. Резервации - врз основа на планираниот обем на работа за 2013 година, очекуваните промени во квалитетот на кредитното портфолио и планираниот обем на наплата, во текот на 2013 година Банката планира да алоцира дополнителен износ на резервации кои е за -3,5% понизок во споредба со претходната година. При буџетирањето на резервациите банката се раководеше од групациските стандарди и нормативите на Народната Банка. Буџетираниот износ на резервации ќе овозможи подобрување на покриеноста на нефункционалните пласмани со резервации од 81,6% за разлика од 78,0% во 2012 година, во услови на планирано зголемување на портфолиото на лоши пласмани за 8,1% во однос на минатата година. Се очекува стагнирање и благо намалување од -0,3% на учеството на нефункционалните кредити во вкупното портфолио. Износот на трошоци за ризик се очекува да изнесува 217,0 милиони денари или 1,9% од вкупното бруто кредитно портфолио на крајот од годината, од кои 10,9 милиони денари ќе бидат издвоени за вонбилансни изложености по основ на гаранции и акредитиви.

Прилог 1: Биланс на состојба

(во 000 МКД)		31.12.2012	промена Б2013 - 2012		31.12.2013
			во 000 МКД	во %	
Пари и парични средства кај Централни банки		2.060.689	84.120	4,1%	2.144.808
Пласмани во останати кредитни институции		310.676	487.232	156,8%	797.908
Кредити на клиенти		10.445.787	1.034.951	9,9%	11.480.737
	Јавен сектор	64.554	148.971	230,8%	213.525
	Правни лица	7.098.417	794.006	11,2%	7.892.423
	Физички лица	3.282.817	91.973	2,8%	3.374.790
Резервации за кредитно портфолио		-1.336.899	173.289	13,0%	-1.510.188
Деривативи		10	-10	-100,0%	0
Хартии од вредност		4.654.739	-794.484	-17,1%	3.860.256
Нематеријални средства		20.583	-2.142	-10,4%	18.441
Имот и опрема		301.955	72.064	23,9%	374.019
Останати средства		178.877	25.028	14,0%	203.905
ВКУПНИ СРЕДСТВА		16.636.418	733.470	4,4%	17.369.888
Депозити од банки		4.962.502	136.352	2,7%	5.098.854
Депозити од клиенти		8.234.964	526.602	6,4%	8.761.566
	Штедни влогови на население	4.075.292	126.900	3,1%	4.202.192
	Останати депозити	4.159.672	399.702	9,6%	4.559.374
Деривативи		425	25	6,0%	450
Останати резервации		128.565	12.248	9,5%	140.813
Обврски за данок		0	6.293	-	6.293
Останати обврски		141.079	18.617	13,2%	159.696
Субординирани обврски		1.020.152	2.349	0,2%	1.022.501
Капитал		2.148.732	30.984	1,4%	2.179.715
ВКУПНИ ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		16.636.418	733.470	4,4%	17.369.888

Прилог 2: Биланс на успех

(во 000 МКД)	31.12.2012	промена		31.12.2013
		Б2013 - 2012		
		во 000 МКД	во %	
Нето приходи од камати	656.226	22.243	3,4%	678.469
Резервации за кредитно портфолио	-224.835	-7.835	-3,5%	-217.000
Нето приходи од провизии	69.673	2.082	3,0%	71.755
Курсни разлики	32.691	-2.191	-6,7%	30.500
Трошоци за вработени	-205.020	28.757	14,0%	-233.777
Останати административни трошоци	-166.336	23.022	13,8%	-189.358
Амортизација	-45.050	-2.356	-5,2%	-42.695
Исправка на хартии од вредност	-116	996	856,1%	880
Останат оперативен резултат	-103.862	42.363	40,8%	-61.499
Добивка пред оданочување	13.370	23.906	178,8%	37.276
Данок на добивка	-12.122	-5.829	-48,1%	-6.293
Нето добивка	1.248	29.735	>999,9%	30.983
Нето добивка во 000 евра	20	486	>999,9%	506
Оперативен приход ¹⁾	758.590	22.135	2,9%	780.724
Општи и административни трошоци ²⁾	-416.406	49.423	11,9%	-465.829
Оперативна добивка	342.184	-27.288	-8,0%	314.895
Приходи / Трошоци	54,9%			59,7%
РОЕ	0,1%			1,4%

1) Нето приходи од камати, нето приходи од провизии, курсни разлики

2) Трошоци за вработени, останати административни трошоци, амортизација

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ ЗА 2012 ГОДИНА

Извештај на независните ревизори

До Одборот на директори на Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје (“Банката”), кои што ги сочинуваат билансот на состојба на 31 декември 2012 година како и билансот на успех, извештаите за промените на капиталот и извештаите на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со македонската сметководствена регулатива, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветени за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи на Банката објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Банката на 31 декември 2012 година како и финансиската успешност и паричните текови на Банката за годината што завршува тогаш во согласност со македонската сметководствена регулатива.

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО, Скопје

Калина Шукарова Савовска

Управител

Скопје, 5 април 2013 година

Владимир Соколовски

Овластен Ревизор

Биланс на успех

Биланс на успех за периодот од 01.01.2012 до 31.12.2012			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2012	претходна година 2011
Приходи од камата		1.017.644	986.341
Расходи за камата		(424.174)	(457.000)
Нето-приходи/(расходи) од камата	6	593.470	529.341
Приходи од провизии и надомести		189.302	204.158
Расходи за провизии и надомести		(67.746)	(111.485)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	7	121.556	92.673
Нето-приходи од тргување	8	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	9	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10	31.584	35.322
Останати приходи од дејноста	11	88.206	38.998
Удел во добивката на придружените друштва	24	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	12	(184.582)	(800.179)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	(80.196)	(44.885)
Трошоци за вработените	14	(205.826)	(180.672)
Амортизација	15	(42.173)	(45.855)
Останати расходи од дејноста	16	(308.669)	(391.617)
Удел во загубата на придружените друштва	24	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување		13.370	(766.874)
Данок на добивка	17	12.122	9.314
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење		1.248	(776.188)
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*		-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година		-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на*:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-
		-	-
Заработка по акција:	41		
основна заработка по акција (во денари)		3	(2.878)
разводната заработка по акција (во денари)		3	(2.878)
* само за консолидираните финансиски извештаи			

Извештај за сеопфатна добивка

Извештај за сеопфатна добивка за периодот од 01.01.2012 до 31.12.2012			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2012	претходна година 2011
Добивка/(загуба) за финансиската година		1.248	(776.188)
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)			
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба			
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од средствата расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови			
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење		-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	24	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех		-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	17		
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех		-	-
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година		1.248	(776.188)
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на*:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-
		-	-
* само за консолидираните финансиски извештаи			

Биланс на состојба

Биланс на состојба на ден 31.12.2012			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2012	претходна година 2011
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	2.369.318	2.855.284
Средства за тргување	19	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	9.048.244	10.383.503
Вложувања во хартии од вредност	23	4.054.739	3.558.388
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	9.219	5.055
Останати побарувања	25	80.727	97.903
Зложени средства	26	600.000	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	96.745	79.311
Нематеријални средстсва	28	20.584	20.213
Недвижности и опрема	29	305.911	321.600
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		16.585.488	17.321.256
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34.1	2.140.733	627.814
Депозити на други комитенти	34.2	8.234.703	11.662.345
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	2.795.999	2.541.726
Субординирани обврски	37	1.020.152	1.022.303
Посебна резерва и резервирања	38	132.871	104.743
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	12.122	9.314
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	100.176	126.528
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		14.436.756	16.094.773
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40	1.662.775	1.170.961
Премии од акции		861.619	432.433
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви		-	-
Останати резерви		-	399.278
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		(375.662)	-
		-	(776.188)
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката		2.148.732	1.226.483
Неконтролирано учество			
Вкупно капитал и резерви		2.148.732	1.226.483
Вкупно обврски и капитал и резерви		16.585.488	17.321.256
Потенцијални обврски	42	1.629.712	1.278.831
Потенцијални средства	42	-	-

Извештај за промените во капиталот и резервите

Извештај за промените во капиталот и резервите за периодот од 01.01.2012 до 31.12.2012	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		(Акумулирани загуби)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположива за распредела на акционерите	Ограничена за распредела на акционерите				
во илјади денари																	
На 1 јануари 2010 година (претходна година)	679.147	3.247	-	-	-	-	-	-	304.808	-	92.107	2.363	-	-	1.081.672	-	1.081.672
Корекции на почетната состојба																	
На 1 јануари 2010 година (претходна година), коригирано	679.147	3.247	-	-	-	-	-	-	304.808	-	92.107	2.363	-	-	1.081.672	-	1.081.672
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																	
Добивка/(загуба) за финансиската година														(776.188)	(776.188)		
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех																	
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба															-		-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови															-		-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење															-		-
Курсни разлики од вложување во странско работење															-		-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите															-		-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)															-		-
															-		-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																	
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																	
Издадени акции во текот на периодот	491.814	429.186							2.363			(2.363)			921.000		921.000
Издвојување за законска резерва															-		-
Издвојување за останати резерви															-		-
Дивиденди															-		-
Откуп на сопствени акции															-		-
Продадени сопствени акции															-		-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)															-		-
															-		-
															-		-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	1.170.961	432.433	-	-	-	-	-	-	307.171	-	92.107	-	-	(776.188)	1.226.484	-	1.226.484
На 31 декември 2011 (претходна година) / 1 јануари 2012 (тековна година)																	
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година									(307.171)		(92.107)	1.248		399.278	1.248		1.248
Добивка/(загуба) за финансиската година																	
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех															-		-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба															-		-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови															-		-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење															-		-
Курсни разлики од вложување во странско работење															-		-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите															-		-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)															-		-
															-		-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	(307.171)	-	(92.107)	1.248	-	399.278	1.248	-	1.248
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																	
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																	
Издадени акции во текот на периодот	491.814	429.186													921.000		921.000
Издвојување за законска резерва															-		-
Издвојување за останати резерви															-		-
Дивиденди															-		-
Откуп на сопствени акции															-		-
Продадени сопствени акции															-		-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)															-		-
															-		-
															-		-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	1.662.775	861.619	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.248	-	(376.910)	2.148.732	-	2.148.732
На 31 декември 2012 (тековна година)																	

* само за консолидираните финансиски извештаи

Извештај за паричниот тек

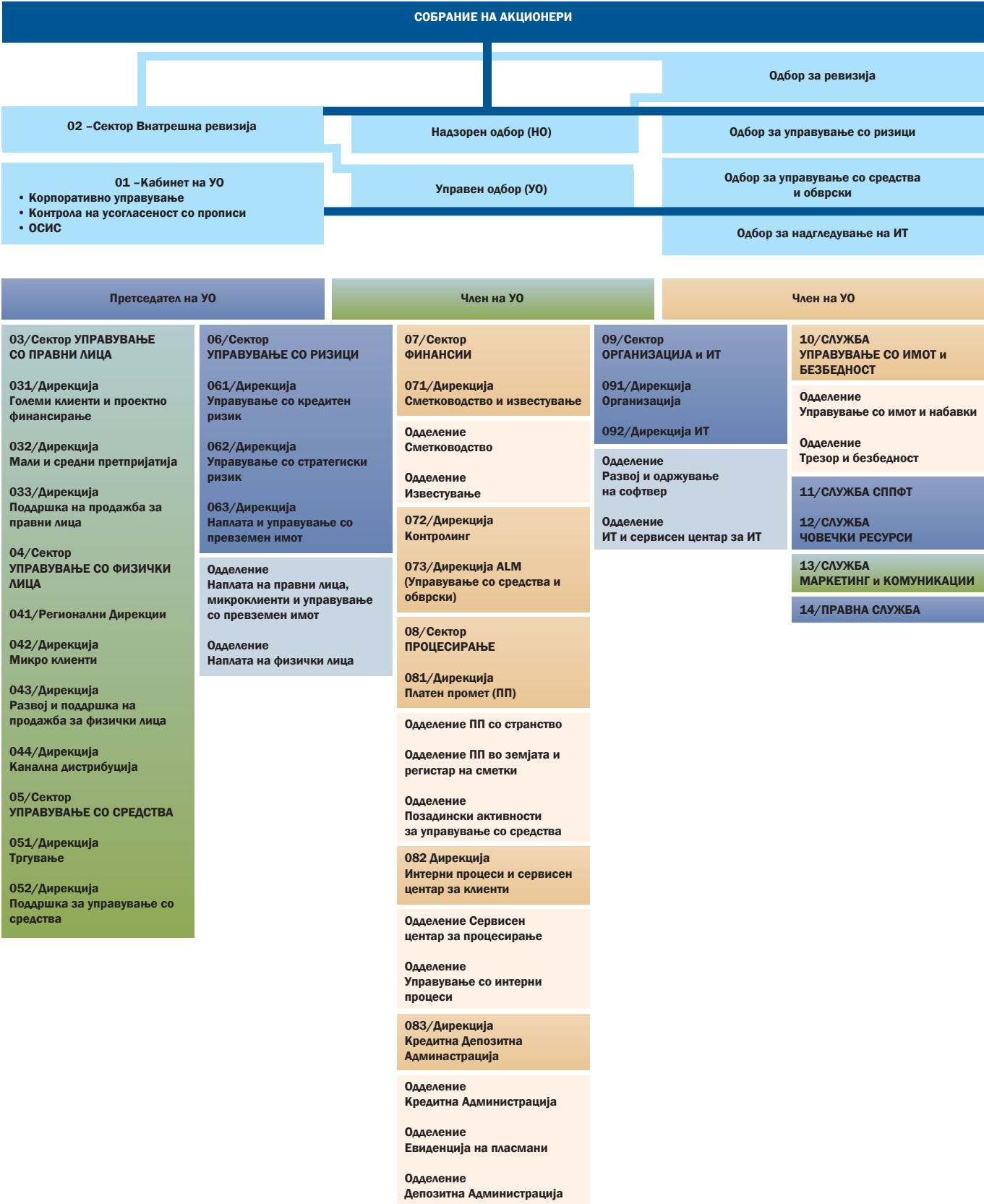
Извештај за паричниот тек за периодот од 01.01.2012 до 31.12.2012			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2012	претходна година 2011
Паричен тек од основната дејност			
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		13.370	(766.874)
Коригирана за:			
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*		-	-
Амортизацијата на:			
нематеријални средства		8.119	6.213
недвижности и опрема		34.054	39.641
Капиталната добивка од:			
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема		300	(960)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(492)	(4.174)
Капиталната загуба од:			
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема		-	419
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		-	-
Приходи од камата		(1.017.643)	(986.341)
Расходи за камата		424.174	457.000
Нето-приходи од тргување		-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа		-	-
дополнителна исправка на вредноста		184.582	800.179
ослободена исправка на вредноста		-	-
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-
дополнителни загуби поради оштетување		80.196	44.885
ослободени загуби поради оштетување		(1.423)	(27.939)
Посебна резерва		-	-
дополнителни резервирања		52.196	134.770
ослободени резервирања		(24.068)	(38.347)
Приходи од дивиденди		(1.055)	(2.730)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва		-	-
Останати корекции		-	-
Наплатени камати		1.000.189	977.587
Платени камати		(350.151)	(425.042)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива		402.348	208.287
(Зголемување)/намалување на деловната актива:			
Средства за тргување		-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	92.628
Кредити на и побарувања од други комитенти		1.137.460	(2.519.627)
Заложени средства		-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(114.828)	(170.521)
Задолжителна резерва во странска валута		142.912	(206.618)
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи		-	-
Останати побарувања		(9.583)	(12.212)
Одложени даночни средства		-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување		-	-
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:			
Обврски за тргување		-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-
Депозити на банки		1.511.931	(219.305)
Депозити на други комитенти		(3.481.844)	2.133.792
Останати обврски		(25.632)	76.233
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување		-	-

Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето		(437.236)	(617.343)
(Платен)/поврат на данок на добивка		(4.164)	(1.488)
Нето паричен тек од основната дејност		(441.400)	(618.831)
Паричен тек од инвестициската дејност			
(Вложувања во хартии од вредност)		(1.085.825)	(356.967)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност		-	-
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)		-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва		-	-
(Набавка на нематеријални средства)		(8.490)	(15.593)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства		-	-
(Набавка на недвижности и опрема)		(20.720)	(10.079)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата		2.355	2.233
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)		-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба		34.540	186.146
(Останати одливи од инвестициската дејност)		-	-
Останати приливи од инвестициската дејност		1.055	2.730
Нето паричен тек од инвестициската дејност		(1.077.085)	(191.530)
Паричен тек од финансирањето			
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)		-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност		-	-
(Отплата на обврските по кредити)		(345.569)	-
Зголемување на обврските по кредити		600.000	159.191
(Отплата на издадените субординирани обврски)		-	-
Приливи од издадените субординирани обврски		-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот		921.000	921.000
(Откуп на сопствени акции)		-	-
Продадени сопствени акции		-	-
(Платени дивиденди)		-	-
(Останати одливи од финансирањето)		-	-
Останати приливи од финансирањето		-	-
Нето паричен тек од финансирањето			
		1.175.431	1.080.191
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти		-	-
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		(343.054)	269.829
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		1.972.315	1.702.486
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември		1.629.261	1.972.315
* само за консолидираните финансиски извештаи			

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1. Организациона шема

2. Контакти

Кабинет на УО

Тел: + 389 2 3200 501
Факс: + 389 2 3200 515
contact@sparkasse.mk

Служба Маркетинг и комуникации

Комуникации

Тел: + 389 2 3200 759
Факс: + 389 2 3200 510
marketing@sparkasse.mk

Маркетинг

Тел: + 389 2 3200 531
Факс: + 389 2 3200 510
marketing@sparkasse.mk

Анализа и истражување

Поплаки, сугестии, забелешки

Тел: + 389 2 3200 594
Факс: + 389 2 3200 510
poplaki@sparkasse.mk
marketing@sparkasse.mk

Сектор за Управување со правни лица

Тел: + 389 2 3200 546
Факс: + 389 2 3200 575
corporate@sparkasse.mk

Сектор за Управување со физички лица

Тел: + 389 2 3200 613
Факс: + 389 2 3200 630
nasinfo@sparkasse.mk

Сектор за Управување со средства

Тел: + 389 2 3200 590
Факс: + 389 2 3200 591
sredstva@sparkasse.mk

Сектор за Управување со ризици

Тел: + 389 2 3200 527
Факс: + 389 2 3200 540
contact@sparkasse.mk

Сектор за Финансии

Тел: + 389 2 3200 669
Факс: + 389 2 3200 578
smetkinfo@sparkasse.mk

Правна Служба

Тел: + 389 2 3200 559
Факс: + 389 2 3200 540
pravnainfo@sparkasse.mk

Служба за Човечки ресурси

Тел: + 389 2 3167 122
Факс: + 389 2 3200 515
hr@sparkasse.mk

Сектор за Организација и ИТ

Тел: + 389 2 3200 674
Факс: + 389 2 3200 710
it@sparkasse.mk

Служба Управување со имот и безбедност

Тел: + 389 2 3200 610
Факс: + 389 2 3200 631
suib@sparkasse.mk

Сектор за Процесирање

Одделение Депозитна Администрација

Тел: + 389 2 3167 151
Факс: + 389 2 3200 591
vplpinfo@sparkasse.mk

Дирекција Платен промет

Тел: + 389 2 3167 113
Тел: + 389 2 3167 114
Тел: + 389 2 3167 115
Тел: + 389 2 3167 116
Факс: + 389 2 3167 117
vplpinfo@sparkasse.mk

Одделение за платен промет со странство

Тел: + 389 2 3167 108
Тел: + 389 2 3167 109
Тел: + 389 2 3167 119
Факс: + 389 2 3167 117
devinfo@sparkasse.mk

Дирекција Канали на дистрибуција

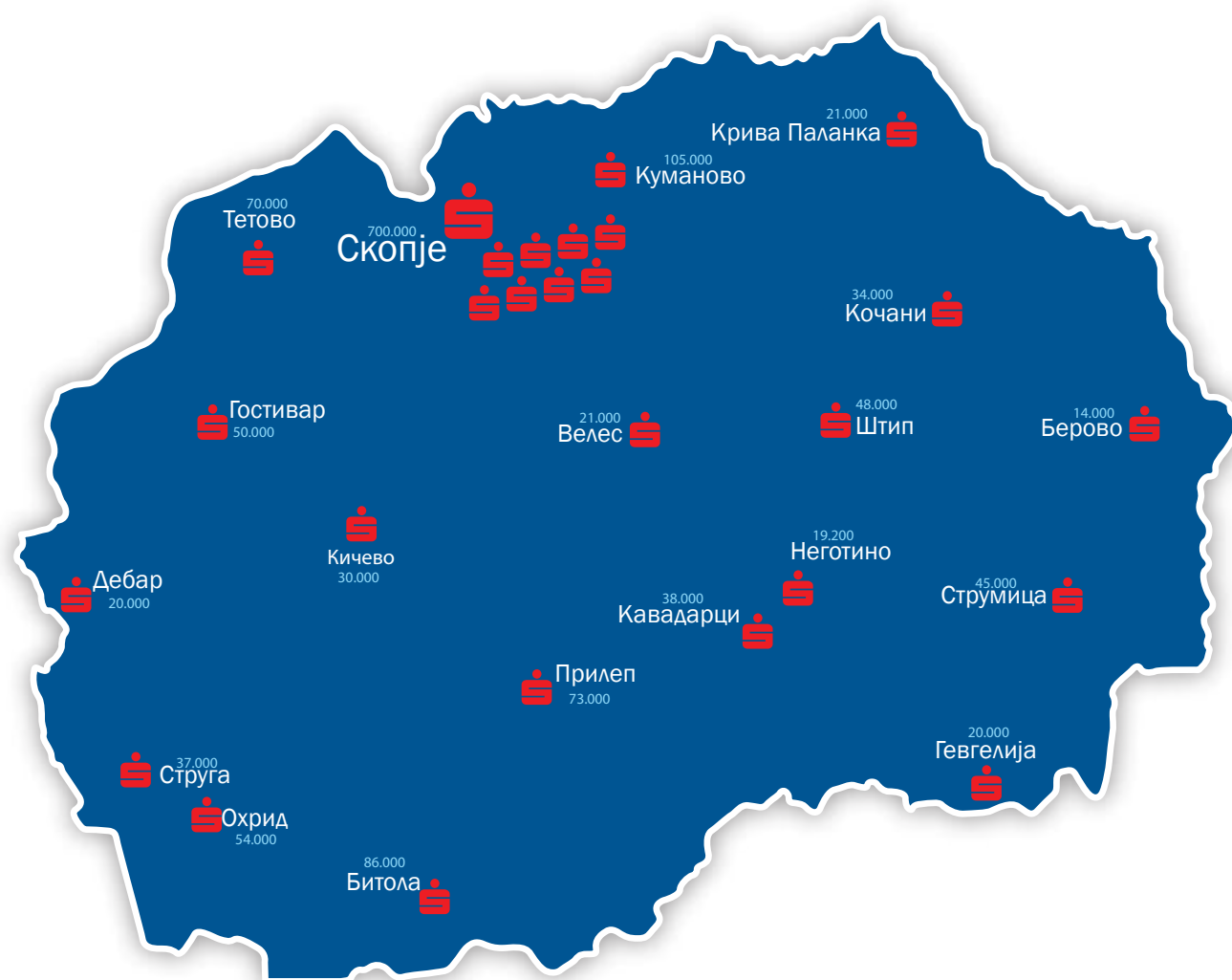
Картично работење

Тел: + 389 2 3200 637
Тел: + 389 2 3200 717
Факс: + 389 2 3200 671
cards@sparkasse.mk

Електронско банкарство

Тел: + 389 2 3200 618
Тел: + 389 2 3200 750
Факс: + 389 2 3200 671
netbanking@sparkasse.mk

3. Локации на експозитури

1. СКОПЈЕ – ЦЕНТРАЛА

Ул. Македонија бр. 9-11, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 3200 500, факс: +389 (0)2 3200 515

2. СКОПЈЕ – Т.Ц. БЕВЕРЛИ ХИЛС

Ул. Народен фронт бр. 82, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 3225 991, 225 992. факс: +389 (0)2 3225 992

3. СКОПЈЕ – Т.Ц. ЛЕПТОКАРИЈА

Бул. Партизански одреди бр. 64 б, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 3074 750, факс: +389 (0)2 3074 760

4. СКОПЈЕ – БИСЕР

Бул. Јане Сандански бр. 82, ТЦ Бисер, 1000 Скопје
Тел/факс: +389 (0)2 2403 925

5. СКОПЈЕ – АВТОКОМАНДА

Ул. Трифун Хаџи Јанев бр.3, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 3173 593, факс: +389 (0)2 3173 594

6. СКОПЈЕ – КИСЕЛА ВОДА

Ул. Сава Ковачевиќ бр. 10, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 2720 750, факс: +389 (0)2 2780 750

7. СКОПЈЕ – ЃОРЧЕ ПЕТРОВ

Ул. Ѓорче Петров бр. 33, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 2050 514, факс: +389 (0)2 2050 515

8. СКОПЈЕ – ЧАИР

Ул. Цветан Димов 153/1, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 2601 013, факс: +389 (0)2 2601 013

9. СКОПЈЕ – БУЊАКОВЕЦ

Ул. Рајко Жинзифов бр.18, 1000 Скопје
Тел: +389 (0)2 3245 210, факс: +389 (0)2 3245 212

10. ЕКСПОЗИТУРА БИТОЛА

Ул. Маршал Тито бб, 7000 Битола
Тел: +389 (0)47 220 160, 220 170, факс: +389 (0)47 230 102

11. ЕКСПОЗИТУРА КУМАНОВО

Ул. Моша Пијаде бр. 1-1, ТЦ Сума, 1300 Куманово
Тел: +389 (0)31 411 833, факс: +389 (0)31 411 833

12. ЕКСПОЗИТУРА КАВАДАРЦИ

Ул. Илинденска бр. 107, 1430 Кавадарци
Тел: +389 (0)43 400 246, факс: +389 (0)43 400 247

13. ЕКСПОЗИТУРА ГЕВГЕЛИЈА

Ул. Димитар Влахов бр. 7/3, 1480 Гевгелија
Тел/факс: + 389 (0) 34 213 803

14. ЕКСПОЗИТУРА БЕРОВО

Ул. 23-ти Август бр. 2, 2330 Берово
Тел/факс: +389 (0)33 470 755

15. ЕКСПОЗИТУРА СТРУМИЦА

Ул. Ленинова бр. 17, 2400 Струмица
Тел: +389 (0)34 340 812, факс: +389 (0)34 329 512

16. ЕКСПОЗИТУРА ОХРИД

Ул. Партизанска бр. 1/1, 6000 Охрид
Тел/факс: +389 (0)46 231 161

17. ЕКСПОЗИТУРА ШТИП

Ул. Ванчо Прке бр.16, 2000 Штип
Тел/факс: +389 (0)32 383 410

18. ЕКСПОЗИТУРА ТЕТОВО

Ул. Илирија бр.10, 1200 Тетово
Тел/факс: +389 (0)44 353 700

19. ЕКСПОЗИТУРА ВЕЛЕС

Ул. Владимир Назор бр.2, 1400 Велес
Тел/факс: +389 (0) 43 212 177

20. ЕКСПОЗИТУРА КРИВА ПАЛАНКА

Ул. Јоаким Осоговски бр. 171, 1330 Крива Паланка
Тел/факс: +389 (0)31 377 851

21. ЕКСПОЗИТУРА ГОСТИВАР

Ул. Илинденска 109, 1230 Гостивар
Тел: +389 (0)42 221 613, факс: +389 (0)42 221 614

22. ЕКСПОЗИТУРА КОЧАНИ

Ул. Маршал Тито бб, 2300 Кочани
Тел/факс: +389 (0)33 270 611

23. ЕКСПОЗИТУРА СТРУГА

Ул. 15-ти Корпус бр.2, 6330 Струга
Тел: +389 (0)46 784 260, 786 260, Факс: +389 (0) 784 261

24. ЕКСПОЗИТУРА ДЕБАР

Ул. 8-ми Септември бр.1, 1250 Дебар
Тел: +389 (0)46 838 050, 831 111, факс: +389 (0)46 838 053

25. ЕКСПОЗИТУРА ПРИЛЕП

Ул. Маркова бр. 1/1, 7500 Прилеп
Тел: +389 (0) 48 400 115, 400 118, факс: + 389 (0)48 400 116

26. ЕКСПОЗИТУРА НЕГОТИНО

Ул.Страшо Пинџур бр. 2, 1440 Неготино
Тел: + 389 (0) 43 365 166, факс: + 389 (0) 43 365 179

27. ЕКСПОЗИТУРА КИЧЕВО

Бул. Ослободување бр. 20, 6250 Кичево
Тел./факс: + 389 (0) 45 222 300

4. Локации на банкомати

Реден Број	Банкомат	Адреса	Град
1	Експозитура Централа	ул. Македонија бр.9-11	Скопје
2	Соборен Храм „св. Климент Охридски“	бул. ЈНА бр.24	Скопје
3	Експозитура Буњаковец	ул. Рајко Жинзифов бр.18	Скопје
4	Експозитура ТЦ Беверли Хилс	ул. Народен фронт бр.82	Скопје
5	Експозитура ТЦ Лепокарија	ул. Партизански Одреди бр.64	Скопје
6	СЦ „Борис Трајковски“	бул. 8-ми Септември бб	Скопје
7	Експозитура ТЦ Бисер	бул. Јане Сандански бр.82	Скопје
8	Експозитура Автокоманда	ул. Труфун Хаџи Јанев бр.3	Скопје
9	Експозитура Кисела Вода	ул. Сава Ковачевиќ бр.10	Скопје
10	Експозитура Чаир	ул. Цветан Димов бр.153/1	Скопје
11	Експозитура Ѓорче Петров	ул. Ѓорче Петров бр.33	Скопје
12	ТЦ Рамстор - приземје	ул. Мито Хаџи Василев-Јасмин бб	Скопје
13	Бензинска Пумпа Макпетрол	ул. Индустриска ББ	Скопје
14	Електрометал	ул. Перо Наков бб	Скопје
15	Угостителски објект „Маратонци“	ул.Јане Сандански бб (спроти Тобако 2)	Скопје
16	Студентски дом „Кузман Ј. Питу“	ул.Теодосиј Гологанов бр.28	Скопје
17	Градски Трговски Центар - приземје	ул. Кеј 13 Ноември	Скопје
18	„Кај Чинарот“	ул. 7-ми Ноември бр.2	Охрид
19	Комплекс „Летница“	ул. Климент Охридски бб	Охрид
20	Жито леб	ул. Јане Сандански бр.32	Охрид
21	Експозитура Охрид	ул. Партизанска бр. 1/1	Охрид
22	Експозитура Битола	ул. Маршал Тито бб	Битола
23	Моби Лоби	ул. Васко Каранѓеловски бб Р. Пазар, Л.4 бр.61	Битола
24	ТЦ Сума	Плоштад „Маршал Тито“ бр.1-1	Куманово
25	Експозитура Гевгелија	ул. Димитар Влахов бр.7/3	Гевгелија
26	Гевгелија, дуќан	ул. Слободан Митров Данко бр.90	Гевгелија
27	Експозитура Струмица	ул. Ленинова бр.17	Струмица
28	Експозитура Прилеп	ул. Марксова бр.1/1	Прилеп
29	Експозитура Берово	ул. 23-ти Август бр.2	Берово
30	Експозитура Штип	ул. Ванчо Прке бр.16	Штип
31	Експозитура Кавадарци	ул. Илинденска бр.107	Кавадарци
32	Дом на култура „Иван Мазов - Климе“	ул. 7-ми Септември бр.1	Кавадарци
33	Експозитура Тетово	ул. Илирија бр.10	Тетово
34	Експозитура Велес	ул. Владимир Назор бр.2	Велес
35	Велес, дуќан	ул. Благој Ѓорев бр.42	Велес
36	Експозитура Кичево	бул. Ослободување бр.20	Кичево
37	Експозитура К.Паланка	ул. Маршал Тито бр.163	К.Паланка
38	Експозитура Гостивар	ул. Илинденска бр.109	Гостивар
39	Богданци, дуќан	ул. Маршал Тито бр.171	Богданци
40	Трговски центар Блок Б	ул. Маршал Тито бб	Кочани
41	Експозитура Струга	ул. 15-ти Корпус бр.2	Струга
42	Експозитура Дебар	ул. 8-ми Септември бр.1	Дебар
43	Експозитура Неготино	ул. Страшо Пинџур бр.2	Неготино

5. Кореспондентски банки

Земја	Банки	Валута	Сметка
АВСТРИЈА	Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	EUR	00005-508130
	Erste Group Bank AG (GIBAATWG)		404-332-667/00
	Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG Vienna (RZBAATWW)		000-55.032.684
	Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	CAD	00005-500186
	Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	CHF	00005-500178
	Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	AUD	00005-500236
ДАНСКА	Danske Bank A/S Copenhagen (DABADKKK)	DKK	DK19 3000 3996 0275 54
БЕЛГИЈА	ING Belgium NV/SA Brussels (BBRUBEBB)	EUR	301-0102477-29-EUR
ГЕРМАНИЈА	Deutsche Bank AG Frankfurt/M (DEUTDEFF)	EUR	93592821000
	Commerzbank AG Frankfurt/M (COBADEFF)		400876876401 EUR
РУСИЈА	Euroaxias Bank Joint Stock Commercial Bank (EABMRUMM)	EUR	301129780000000000315
ИТАЛИЈА	Intesa Sanpaolo SpA Milano (BCITITMM)	EUR	100100004294
	UNICREDIT SPA MILANO (UNCRITMM)	EUR	0995 3986
ХОЛАНДИЈА	The Royal bank of Scotland NV Amsterdam (RBOSNL2A)	EUR	0530573687
ШВЕДСКА	Svenska Handelsbanken Stockholm (HANDSESS)	SEK	40339599
ВЕЛИКА БРИТАНИЈА	Barclays Bank PLC London (BARCGB22)	GBP	20325300869325
САД	Deutsche Bank Trust Company Americas New York (BKTRUS33)	USD	04406219 (ABA:021001033)

6. Локации во Југоисточна Европа

СЛОВЕНИЈА

Љубљана

Banka Sparkasse d.d.

Cesta v Kleče 15
SI-1000 Ljubljana
Тел.: + 386 1 583 66 66
Факс: + 386 1 583 23 33
www.sparkasse.si

S Leasing d.o.o.

Cesta v Kleče 15
SI-1000 Ljubljana
Тел.: + 386 1 583 22 11
Факс: + 386 1 583 23 87
www.s-leasing.si
E-Mail: info@s-leasing.si

Марибор

Banka Sparkasse d.d.

Titova cesta 8
SI-2000 Maribor
Тел.: + 386 2 235 2920
www.sparkasse.si

Целје

S Leasing d.o.o.

Ljubljanska Cesta 5 (Maksimiljan)
SI-3000 Celje
Тел.: + 386 3 424 45 40
www.s-leasing.si
E-mail: info@s-leasing.si

ХРВАТСКА

Риека

Erste & Steiermärkische Bank d.d. (rechtlicher Hauptsitz)

Jadranski trg 3a
HR-51000 Rijeka
Тел.: + 385 62 37 5000
Факс: + 385 62 37 6000
www.westebank.hr
E-Mail: erstebank@erstebank.hr

Загреб

Erste & Steiermärkische Bank d.d.

Ivana Lučića 2
HR-10000 Zagreb
Тел.: + 385 62 37 1000
Факс: + 385 62 37 2000
www.erstebank.hr
E-Mail: erstebank@erstebank.hr

Erste & Steiermärkische

S Leasing d.o.o.

Zelinska 3
HR-10000 Zagreb
Тел.: + 385 1 6311 700
Факс: + 385 1 6311 720
www.s-leasing.hr
E-Mail: info@s-leasing.hr

Erste Card Club d.d.

10000 Zagreb, Praška 5
Тел.: +385 1 4929 555
Факс: +385 1 4920 400
www.erstecardclub.hr
E-mail: info@erstecardclub.hr

СРБИЈА

Нови Сад

Erste Bank a.d. Novi Sad

(Hauptsitz)
Bulevar oslobođenja 5
RS-21000 Novi Sad
Тел.: + 381 21 480 9402
Факс: + 381 21 489 0651
www.erstebank.rs/you
E-mail: info@erstebank.rs

Белград

Erste Bank a.d. Novi Sad

Milutina Milankovića 11b
RS-11070 Novi Beograd
Тел.: + 381 11 201 5005
Факс: + 381 11 201 5070
www.erstebank.rs/you
E-mail: info@erstebank.rs

S Leasing d.o.o. Beograd

Đorđa Stanojević 12/ III
RS-11070 Novi Beograd
Тел.: + 381 11 201 0700
Факс: + 381 11 201 0702
www.s-leasing.co.yu
E-mail: office@s-leasing.co.yu

ЦРНА ГОРА

Подгорица

Erste Bank a.d. Podgorica

Marka Miljanova 46
81000 Podgorica
Тел.: + 382 20 440 440
Факс: + 382 20 440 432
www.erstebank.me
E-mail: info@erstebank.me

S Leasing d.o.o., Podgorica

Bul. Svetog Petra Cetinjskog 123
81000 Podgorica
Тел.: + 382 20 245 625
Факс: + 382 20 203 225
E-mail: office@s-leasing.co.me
www.s-leasing.co.me

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Сарајево

Sparkasse Bank d.d. Sarajevo

Trampina 12
BA-71000 Sarajevo
Тел.: + 387 33 280 300
Факс: + 387 33 280 231
www.sparkasse.ba
E-mail: info@sparkasse.ba

S Leasing d.o.o., Sarajevo

Dženetića čikma 1
BA-71000 Sarajevo
Тел.: + 387 33 565 850
Факс: + 387 33 208 863
www.s-leasing.ba
E-mail: info@s-leasing.ba

МАКЕДОНИЈА

Скопје

Шпаркасе Банка

Македонија АД Скопје

Македонија 9-11
МК-1000 Скопје
Тел.: + 389 (0) 2 3200 500
Факс: + 389 (0) 2 3200 515
E-mail: contact@sparkasse.mk
www.sparkasse.mk

S Leasing d.o.o., Skopje

Митрополит Теодосиј
Гологанов 72 лок. 6
МК-1000 Скопје
Тел.: + 389 2 307 7095
Факс: + 389 2 307 7088
E-mail: info@s-leasing.mk
www.s-leasing.mk

ИМПРЕСУМ

Издавач

ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ

Содржина

Служба за Маркетинг и комуникации

